

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

2018 YILI
ÇALIŞMA PROGRAMI

Şubat 2018

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1.GİRİŞ.....	6
2.STRATEJİK TERCİHLER.....	7
3.SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR.....	10
3.1 Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (REKABET SOP).....	10
3.2 Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı (SOSYAL SOP).....	26
3.3 Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP).....	38
4.KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KURUMSAL SOP).....	48
5.YEREL KALKINMA FIRSATLARI.....	58
6.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	61
7.EKLER.....	63

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kalkınma ajansları bölgesel potansiyel, dinamik ve özgünlükleri rekabetçi, katılımcı, esnek ve aksiyona dayalı bir yaklaşımla harekete geçirerek, bölgesel düzeyde başta istihdam ve gelir olmak üzere ekonomik ve sosyal göstergelerin iyileştirilmesine, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına ve dolayısıyla ülkenin genel refah ve istikrarına olumlu katkılar sağlamak üzere kurulmuş olan kurumlardır. Kalkınma ajansları, bu hedeflere ulaşmak üzere tasarlanan yenilikçi, rekabete dayalı kaynak tahsis mekanizmaları, etkin izleme ve değerlendirme işlevleri ile aynı zamanda ulusal kalkınma planları, bölgesel gelişme planları ve programların uygulama kapasitesini de geliştiren kurumlar olarak ifade edilebilir. Ajanslar, bölgesel stratejik hedef ve öncelikleri dikkate alarak, kamu kurum ve kuruluşlarına, işletmelere ve sivil topluma sağladığı mali ve teknik desteklerle başta girişimciler olmak üzere bütün kesimlerde bir kalkınma bilinci ve ivmesi oluşturabilecek kapasiteye sahiplerdir.

Bölgesel kalkınmanın sağlanmasında ve sürdürülebilir kılınmasında öncü ve etkin olmak vizyonu ile görev yapan Çukurova Kalkınma Ajansı da, yürüttüğü faaliyetler ile on yılı aşkın bir zamandır Çukurova bölgesinin kalkınma sürecine önemli katkılar sağlamaktadır. Hazırladığı bölge planları, yayınladığı araştırma ve analiz raporları, gerçekleştirdiği yatırım destek faaliyetleri ve düzenlediği destek programları ile Adana ve Mersin illerini kapsayan TR62 Bölgesi'nin sosyo-ekonomik gelişmesini amaç edinen Çukurova Kalkınma Ajansı, bölgenin kalkınma sürecinin hızlandırılması ve bölge için kritik öneme sahip proje ve faaliyetlerin hayata geçirilmesi amacıyla bölge aktörlerine bugüne kadar önemli mali ve teknik destekler sağlamış bulunmaktadır.

Ajans, kurulduğu günden bugüne kadar farklı alanları içeren 23 Mali Destek Programı uygulamıştır. Proje teklif çağrısı yöntemiyle uygulanan mali destek programları kapsamında bölgeye toplam 223 milyon TL tutarında kaynak tahsis edilmiştir. Bugüne kadar kamu ve özel kesimden, sivil toplum kuruluşlarından 3239 proje başvurusu alınmış olup, bu projeler arasından başarılı bulunan 717 tanesiyle sözleşme imzalanmış ve Mersin ve Adana illerinde proje uygulamaları yapılmıştır.

Ajansın araştırma, planlama, fizibilite çalışmalarını desteklediği bir diğer mekanizma olan Doğrudan Faaliyet Destekleri ile bugüne kadar 154 doğrudan faaliyet başvurusu alınmış, bunlardan 55 tanesi desteklenmeye hak kazanmış, yaklaşık 3,7 milyon TL kaynak sözleşmeye bağlanmıştır. 2018 yılı içerisinde, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin

geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilmesi planlanmaktadır.

Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla yürütülmeye başlanan Teknik Destek Programları kapsamında 2015 yılından itibaren 275 teknik destek başvurusu alınmış ve 158 kuruma eğitim-danışmanlık desteği sağlanmıştır.

Verilen tüm bu mali destekler ile ilgili takip edilen performans göstergelerinden tespit edildiği üzere 2008 yılından bu yana desteklenen ve tamamlanan projeler sayesinde destek alan işletmelerde yaklaşık 4000 kişiye istihdam sağlanmıştır. Ajans desteği alan işletmeler, ortalama yüzde 25 gelir, yüzde 22 istihdam, yüzde 15 pazar payı, yüzde 17 ihracat ve yüzde 60 kapasite artışı gerçekleştirmiştir. Diğer yandan, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarımız önemli oranda proje hazırlama ve uygulama kapasitesi kazanmışlardır.

Ulusal planlar ile uyumlu biçimde ve Bölge Planı öncelikleri dikkate alınarak hazırlanan Çalışma Programı kapsamında 2018 yılı içinde gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin belirlenmesinde bu yıl ilk defa uygulamaya geçen “Sonuç Odaklı Programlama” yaklaşımı belirleyici olmuştur. Türkiye genelinde Kalkınma Bakanlığı koordinasyonu altında faaliyet gösteren 26 kalkınma ajansı, kendi bölgelerinde bölgesel kalkınmayı hızlandırmak, daha etkin müdahale araçları tasarlayarak sistematik hale getirmek için sonuç odaklı programlama yaklaşımına geçmiş bulunmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansımız da, geçmiş yıllarda faaliyet bazlı ve yıllık olarak hazırladığı çalışma programı yerine, bölgenin sosyal, kültürel ve ekonomik gerekliliklerini göz önünde bulundurarak Çukurova Bölge Planı ile uyumlu olacak şekilde Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımı ile hedef odaklı biçimde 2018 yılı faaliyetlerini ve destek alanlarını belirlemiştir.

Çukurova Kalkınma Ajansının, yerel paydaşlarla birlikte, bir ve üç yıllık periyodu kapsayacak şekilde kısa ve orta vadeli hazırladığı programlar çerçevesinde, bölge için kalkınma gündemi oluşturulması, öncelikli hedeflerin belirlenmesi ve gerçekleştirilecek bir dizi program, proje ve faaliyetlerle kalkınma sürecine hız kazandırılması amaçlanmaktadır. Programlar oluşturulurken ilk adım, Çukurova Bölge Planı ve sektörel stratejiler ile uyumlu stratejik tercihlerin belirlenmesi olmuştur. Kısa ve orta vadede odaklanılması öngörülen stratejik tercihlerde, Ajans ile birlikte bölgedeki temel paydaşların da desteği alınmış ve dahası paydaş kurumların, beşeri, mali ve teknik kapasiteleri faaliyetlerin belirlenmesinde

etkili olmuştur. Sonuç odaklı programlama kapsamında stratejik olarak belirlenmiş bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşmak için hazırlanan kısa ve orta vadeli programlar, Çukurova Bölgesi'nde belirlenen sektörel, tematik ya da mekânsal önceliklere yönelik alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri kapsayacak ve nihayetinde ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olacak şekilde kurgulanmıştır.

2018 yılı için oluşturulmuş bulunan 4 sonuç odaklı program:

- 1.Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı,
- 2.Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı,
- 3.Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı,
- 4.Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programıdır.

Bu dört sonuç odaklı programın dışında, programlar kapsamında öngörülmeleyen proje ve faaliyetler, gerekçeleri ve performans göstergeleri açıkça ortaya konulması kaydıyla Çalışma Programında “Yerel Kalkınma Fırsatları” başlığı altında yer almaktadır. Bu başlık altında yer alana proje ve faaliyetlerin bütçesi yılı gider bütçesinin en fazla yüzde 20'si olabilmektedir. Çalışma Programında Ajansın sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları altında yürüteceği proje ve faaliyetler için belirlenen performans göstergelerinin tamamı her programın içindeki izleme ve değerlendirme bölümünde ve ayrıca konsolide olarak Ek-1 tablosunda yer almaktadır.

On yılı aşkın bir süredir sürdürmekte olduğu çalışmalarla Çukurova Bölgesinin ekonomik ve sosyal kalkınmasında etkin bir rol üstlenen Çukurova Kalkınma Ajansı, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da faaliyet ve desteklerini, yeni geliştirilen sonuç odaklı programlama yaklaşımı çerçevesinde yenilikçi bir yaklaşımla çeşitlendirerek ve giderek artan bir ivmeyle sürdürecektir.

1. GİRİŞ

Çukurova Kalkınma Ajansı, kurulmuş olduğu 2006 yılından bugüne kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, yerel potansiyeli harekete geçirerek kaynakları etkin ve yerinde kullanmak, bölgenin imkan ve potansiyelini yatırımcılara tanıtmak, ulusal kalkınma planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek ve rekabet gücünü artırmak hedefleri doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ajansın sürdürmekte olduğu faaliyetlere yön veren 2014–2023 Çukurova Bölge Planı, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 100. yılı hedefleri, 2014–2018 Onuncu Kalkınma Planı (OKP) ve Öncelikli Dönüşüm Programları ile 2014–2023 Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji (BGUS) çerçevesinde, yerel paydaşların aktif katılımları ile görüş ve önerileri göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan plan ve programlar kapsamında belirlenen öncelik ve hedefler doğrultusunda; 2008 yılından başlayarak yaklaşık 10 yıldır mali destek programları yürütülmüştür. Yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri kapsamında; yatırım teşvik uygulamaları gerçekleştirilmiş, bölgenin yatırım olanaklarının tanıtımına yönelik materyaller oluşturulmuş, ulusal ve uluslararası fuar ve organizasyonlarda bölgenin tanıtımı gerçekleştirilmiş, yerli ve yabancı yatırımcılara yatırım süreçlerinin takibinde destek ve danışmanlık hizmeti sağlanmıştır. Ayrıca bölgedeki öncelikli konular doğrultusunda ekonomik ve sosyal araştırma ve analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

2018 Yılı Çalışma Programı, 10.Kalkınma Planı, BGUS ve 2014–2023 TR62 Bölge Planı gibi ulusal ve bölgesel referans niteliğindeki dokümanların ana eksen ve önceliklerini esas alarak hazırlanmıştır. 2018 Yılı Çalışma Programının içerisinde bu yıl ilk defa uygulamaya konulan sonuç odaklı programlama yaklaşımı ile yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan mali destek programları, teknik destek programı, fizibilite destekleri ve güdümlü proje destek programlarının içeriği ile Ajans’ın planlama, programlama, araştırma, yatırım destek ve tanıtım, izleme ve değerlendirme ve destek hizmetleri faaliyetlerine yönelik bilgiler kapsamlı bir şekilde ortaya konulmaktadır.

2. STRATEJİK TERCİHLER

Türkiye 2000’li yıllarla birlikte uyguladığı başarılı reformlar sayesinde iyi bir ekonomik performans göstererek birçok makroekonomik göstergede ciddi iyileşmeler sergilemiş ve önemli bir kalkınma serüveni yaşamıştır. Bununla birlikte, Türkiye’nin dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girerek 500 milyar dolar ihracat yapması gibi önemli 2023 yılı hedeflerine erişebilmesi ve orta gelir tuzağı riskinden kurtulması için, bundan sonraki dönemde rekabet gücünün artırılmasının sağlanarak, katma değer ve verimlilik artışı temelinde geliştirilmesi gereken yeni hamlelere ihtiyacı vardır.

Bu bağlamda, verimliliğin motor gücü olan Ar-Ge konusunda atağa geçmek, Türkiye için önümüzdeki dönemin en stratejik hareket noktalarından biri olacaktır. Nitekim Ar-Ge, inovasyon ve büyüme arasındaki güçlü nedensellik ilişkisi, ekonomi teorisinde vurgulandığı gibi, bugün yüksek gelirli ekonomi statüsü edinmiş ülkeler bazında da açıkça gözlenmektedir. Bu nedenle, küresel rekabetin arttığı mevcut ortamda, rekabet gücü kazanmak için Ar-Ge ve ileri teknolojiye dayalı üretime geçilmesi sürdürülebilir büyüme için zorunlu hale gelmiştir. Bu noktada, içsel büyüme modellerinin de altını çizdiği üzere, temeli araştırma ve geliştirmeye bağlı verimlilik artışlarının ve dolayısıyla ekonomik büyümenin gerçekleşmesi konusunda, kaynakları yönlendiren devlet politikaları kritik önem arz etmektedir.

2014-2023 Çukurova Bölge Planında da bu düşünceler ışığında belirlenen “Uluslararası Çekim Merkezi ve Üretim Üssü Olmak” stratejik amacı altında, Çukurova bölgesinde imalat sanayinde rekabet gücünün artırılması, tarımdan elde edilen katma değerın yükseltilmesi ve bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi ve girişimcilik ortamının iyileştirilmesi öncelikleri ortaya konulmuştur. Buradan hareketle, 2018 Yılı Çalışma Programının stratejik öncelik alanlarından ilkinin, bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet gücünün artırılması ve özellikle tarım ve imalat sanayi üretiminden elde ettiği katma değerın yükseltilmesi oluşturmaktadır. Bu ana öncelik alanında, bölgenin yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesini hedefleyen “Akıllı Uzmanlaşma” yaklaşımı kritik öneme sahiptir.

Akıllı uzmanlaşma, kavram olarak, uluslararası pazarlarda rekabet potansiyeli olan ve diğer bölgeler üzerinde rekabet avantajı taşıyan yeni faaliyetleri yaratabilecek bir grup sektörün/teknolojinin bölgesel düzeyde önceliklendirilmesidir. Ülkenin diğer verimli varlıkları arasında tümleyicilik ilişkisi kurarak, gelecekte yerel kapasiteler ve bölgesel göreceli/mukayeseli üstünlük sağlayabilecek yatırımları özendirmek, ülke ve bölgeler için son dönemde daha vadedici bir strateji olarak görünmektedir. Akıllı

uzmanlaşma, esasen, bir ülke veya bölgenin bilim ve teknoloji adına en iyi neleri yapabileceğini ortaya çıkartacak bir 'girişimci keşif süreci' önermektedir. Bununla bir bölgenin gelişmeyi umut ettiği araştırma ve yenilik alanlarını keşfedeceği bir öğrenme süreci kastedilmektedir. Bu öğrenme sürecinde girişimci aktörler gelecekte uzmanlaşılacak alanların keşfedilmesinde öncü bir rol oynamaktadırlar. Ayrıca, yerel becerilerin, malzemelerin, çevre durumunun ve pazara giriş koşullarının uyarlanması için gereken bilgilerin, yararlanılacak paylaşılan açık bilgi olmaması olasılığı nedeniyle, yerel bilginin toparlanması ve sosyal sermaye varlıklarının oluşturulması da gerekmektedir.

2018 Yılı Çalışma Programının birinci stratejik önceliği kapsamında, Adana ve Mersin Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi (Rekabet İçin Strateji-RİS) ve Eylem Planı çalışmalarının tamamlanarak Planın uygulamaya geçmesi ile, rekabet avantajı bulunan sektörlerde yenilikçilik yaklaşımı çerçevesinde elde edilen katma değer artırılması, orta ve yüksek teknoloji üreten toplam içindeki payının yükseltilmesi, Ar-Ge, inovasyon, tasarım, pazarlama ve markalaşma gibi alanlarda sektörel gelişmelerin kaydedilmesi, yeni anahtar teknoloji, yöntem ve yaklaşımların değer zincirleri çerçevesinde ortaya konulması ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Diğer yandan, rekabet gücü ile bölgenin potansiyeli ve kaynakları ile yatırım iklimi ve bunun tanıtımı birbiriyle oldukça ilişkili kavramlar olarak görülmektedir. Bu çerçevede, bölgenin dış ekonomik coğrafyasıyla ilişkilerini geliştirmek, bölgenin yurtiçi ve yurtdışındaki pazarlarda tanınırlığını güçlendirmek, ulusal ve uluslararası işbirlikleri vesilesiyle bölgenin ihracat ve iş yapma kapasitesini artırmak, yereldeki paydaşlarla ilişkileri kuvvetlendirerek bölgenin iktisadi ihtiyaçlarını tespit etmek ve yatırım önerileri geliştirmek gibi hedefler, "Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması" stratejik önceliği çerçevesinde 2018 Yılı Çalışma Programı'nın diğer temel faaliyet alanları arasında sayılabilir.

Ajans 2018 yılında bölgesel rekabet gücünün artırılması alanında yapılacak çalışmalarla birlikte, sosyal uyum sorunlarının çözümü ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi önceliği doğrultusunda da önemli çalışmalar yürütecektir. Bu çalışmaların temel dayanağını da 2014-2023 Çukurova Bölge Planı'nda ortaya konulan "Sosyal Uyum Sorunlarını Çözmek" stratejik amacı oluşturmaktadır. Bu stratejik amaç altında ifade edilen göçle gelen nüfusun sosyal ve mekânsal bütünleşmesini sağlamak, sosyal içermeye yönelik politikaları etkinleştirmek, yaygınlaştırmak ve sosyal sermayeyi geliştirmek önceliklerinin tamamı 2018 Yılı Çalışma Programı ikinci stratejik alanı olan "Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması" kapsamında yer almaktadır.

2018 Yılı Çalışma Programında yer alan Çukurova Bölgesi Mahalle Bazlı Sosyal Analiz çalışmasıyla birlikte, 2014–2023 Çukurova Bölge Planı’nın “Sosyal Uyum Güçlendirmek” Stratejik Amacı doğrultusunda, sosyal altyapı eksikliklerinin tespit edilmesi, toplumsal hayata katılım düzeyinin ve kalitesinin kırılgan gruplar öncelikli olmak üzere belirlenmesi, bölgenin sosyo–ekonomik ve mekânsal bütünleşmesine katkı sağlayacak çözüm önerilerinin ve eylem planının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Sosyal analiz çalışmasında ortaya çıkacak olan mahalle bazlı sosyal sorun alanları “Çukurova Sosyal İnovasyon” çalışması için de önemli bir hareket noktası olacaktır. Bölgenin önemli sosyal uyum sorunlarından hareketle, bu sorunların çözümüne yönelik yenilikçi çözümler üretmeyi hedefleyen bu çalışma çerçevesinde her iki ilde çalıştaylar düzenlenmesi, akademisyenlerin, kamu kurumları ve STK temsilcilerinin geniş katılımıyla ulusal ölçekte bir atölye çalışmasının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

2018 Yılı Çalışma Programının üçüncü stratejik önceliği, bölgede turizmin geliştirilmesidir. Bu alan da yine 2014-2023 Çukurova Bölge Planı’nda “Uluslararası Çekim Merkezi ve Üretim Üssü Olmak” stratejik amacı altında yer alan bölgenin turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi önceliği ile örtüşmektedir. Ajansımız son yıllarda turizm alanında yerel paydaşlarla işbirliği içerisinde pek çok faaliyet içerisinde yer almaktadır. Bu stratejik alan ile, farklı kurumlarca yürütülen turizm proje ve faaliyetlerinin ortak bir bölgesel stratejinin parçası olarak ele alınması ve turizm alanında elde edilen katma değer artırılması, turizm hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin etkin biçimde sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Çukurova Kalkınma Ajansının yukarıda ifade edilen üç stratejik alanda belirlemiş olduğu sonuç odaklı programları belirlenen çerçevede yürütebilmesi için kurumsal ve beşeri kapasitesini de geliştirmesi ve sürdürülebilir biçimde yönetmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan faaliyetler de Kurumsal Dönüşüm stratejik önceliği altında yer almaktadır. Kurumsal dönüşüm başlığı altında Ajansın idari ve mali iş ve faaliyetleri yanı sıra kapasite geliştirme faaliyetleri, kurumsal fiziki ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik faaliyetler, tanıtım faaliyetleri, uluslararası örgütlerle ilişkili faaliyetler ve mevzuattan kaynaklanan görev ve sorumluluklar çerçevesindeki rutin faaliyetler bulunmaktadır.

Son olarak, dört başlıkta belirlenen sonuç odaklı programlara girmeyen alt program, proje ve faaliyetler ise yerel kalkınma fırsatları başlığı altında yer almaktadır. Burada önemli bir husus olarak, yerel kalkınma fırsatları altında yıl içerisinde yer verilecek olan alt program, proje ve faaliyetlerin de stratejik tercihlerle olan uyum ve ilişkisi göz önüne alınacaktır.

3. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

3.1 Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (REKABET SOP)

a. Amaç

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının genel amacı, bölgede rekabetçi sektörler başta olmak üzere küçük ve orta ölçekli işletmelerin teknoloji ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek katma değeri yüksek ürün geliştirebilmelerinin sağlanması, sürdürülebilir kurumsal araştırma ve teknoloji geliştirme kültürlerine sahip olarak, ulusal ve küresel değer zincirlerinin parçası haline gelebilmeleridir. Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının özel amaçları ise:

- 1.Akıllı ihtisaslaşma kapsamında yenilikçiliğe dayalı üretim modelini benimseyen işletme sayısının artırılması,
- 2.İşletmelerin uluslararasılaşmasının sağlanması ve bölgede toplam ihracat miktarı ile ihracatta teknoloji düzeyinin yükseltilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının çıkış noktasını Onuncu Kalkınma Planı ile 2014-2023 Çukurova Bölge Planı'nın hedef ve öncelikleri ile Adana ve Mersin RİS (Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Araştırma ve Yenilik Stratejisi) projesi oluşturmaktadır. Onuncu Kalkınma Planı'nda üretimde yapısal dönüşüme ve refah artışına yönelik hedef ve politikalar ele alınarak giderek artan küresel rekabet ortamında değişmekte olan rekabet anlayışına uyum sağlayabilmek adına üretimde yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun bir yapının önemi vurgulanmıştır. Bu sebeple, bilim ve teknolojinin ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürülmesi sebebiyle Ar-Ge faaliyetleri için mali ve beşeri kaynakların artırılması önemli bir role sahip olmuştur.

Çukurova Bölge Planı bölgenin uluslararası üretim ve çekim merkezi olma hedefi doğrultusunda imalat sanayinde rekabet gücünün artırılmasını amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Plan döneminde bölgede “düşük teknolojili sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçişin sağlanması” ve “orta ve yüksek teknolojili sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması” hedeflenmektedir. Plan

ayrıca bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi için “teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi” hedeflemektedir. Çukurova Bölge Planı’nda bölge ekonomisinin güç kazanması için bölgesel yenilik kapasitesinin artırılması, teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi yanında girişimcilik ortamının geliştirilerek yenilikçi girişimciliğin geliştirilmesi gerektiğine de yer verilmiştir.

Bu çerçevede Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedefi, Çukurova bölgesinde faaliyet gösteren küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin yüksek katma değerli ve yenilikçi üretim yapısının geliştirilerek bölgenin toplam rekabet gücünün artırılmasıdır. Programın geliştirilmesi sürecinde Adana ve Mersin RİS-Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Araştırma ve Yenilik Stratejisi çalışması sektörel analiz sonuçları önemli katkı sağlamıştır. Bölgesel Araştırma ve Yenilik Stratejisi çalışması kapsamında 3 yıldız ve Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler (RCA) Analizi gibi analizler kullanılmıştır. SGK 2015 yılı istihdam verileri ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2015 yılı net satış verileri ile yapılan 3 yıldız analizi ve TÜİK ihracat verileri ile yapılan Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler (RCA) Analizi sonuçlarının birlikte değerlendirilmesi sonunda bölgenin ekonomik hayatında belirleyici olan genel sektörel yapı ortaya konulmuştur.

Bu kapsamda sektörler, bölgede rekabetçi olan ve öne çıkan veya potansiyel arz eden olmak üzere iki ana grupta ele alınabilir. Bir yanda, Ar-Ge ve inovasyon açısından önde olan, ihracat kapasitesi yüksek sektörlerin oluşturduğu “rekabetçi sektörler” varken, diğer yanda bölgenin uzmanlaşma gösterdiği, gelişime açık, ancak üretim, istihdam ve ihracat gibi verilerle değerlendirildiğinde ilk gruptaki kadar rekabetçi görünmeyen “bölgede öne çıkan” sektörler bulunmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı Tanıtım Toplantısı(Seminer/Panel/Konferans)	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Katılım Listesi

Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları kapsamında bölgesel düzeyde düzenlenen toplantılar	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	10	Katılım Listeleri, Toplantı Tutanakları
Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında Düzenlenen İşbirliği ve Koordinasyon toplantıları	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	3	Toplantı Tutanakları
Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında Katılım Sağlanan İşbirliği Toplantısı/Seminer/Konferans	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Kapasite Geliştirme	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Kapasite Geliştirme	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Ortamının İyileştirilmesi kapsamında potansiyel yatırım alanlarına yönelik ön fizibilite, fizibilite ve araştırma çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlara iştirak eden firmalar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	60	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, ticari işbirliği programı	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Çıkkılan Mali Destek Programı Teklif Çağrısı	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan GÜDÜMLÜ Projeler	Ajans Destekleri	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan Faiz Desteği/Faizsiz Kredi Desteği Programı	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulamaya Geçen IPA Projeleri	Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan CMDP Projeleri	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2	Hedef Ülkelere İhracat Miktarındaki Artış Oranı	%	20	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
2	Hedef Ülkelere İlk Kez İhracat Yapan Firmalar	Adet	10	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
1	Hedef Sektörlerde Ar-Ge Merkezi Olan İşletmeler	Adet	10	Oda Kayıtları
1	Hedef Sektörlerde Ürün İnovasyonuna Yönelik Proje Sunan ve Uygulayan İşletmeler	Adet	5	Mali Destek Programları Değerlendirme Raporu
1	Hedef Sektörlerde Kümelenme Girişimi/Küme Sayısı	Adet	2	Oda Kayıtları
1	Hedef Sektörlerde Desteklenen Ur-Ge Projesi Sayısı	Adet	5	Oda Kayıtları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı ile Sektörel Strateji ve Eylem Planları Çalışmaları:

Çukurova Kalkınma Ajansı koordinatörlüğünde bölgenin yenilikçilik kapasitesinin güçlendirilmesi için başlatılan Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi (RİS-Rekabet için Strateji) çalışması, Valilikler, Büyükşehir Belediyeleri, Sanayi ve Ticaret Odaları, Adana Ticaret Borsası, Çukurova Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ve Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi işbirliğinde yürütülmektedir. Proje ile Çukurova Bölge Planı doğrultusunda, her iki il için rekabet gücü yüksek öncelikli sektör ve kümelerin belirlenmesi, bölgesel kalkınmada inovasyonu temel alan bir strateji ve eylem planının oluşturulması, ardından kurulacak olan sektörel işbirliği platformları ile sektörel eylem planlarının hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Proje çerçevesinde akıllı uzmanlaşma yaklaşımıyla belirlenecek olan sektörel ve tematik alanlardaki inovasyon temelli strateji ve eylemlerin bölgedeki ilgili tüm paydaşların işbirliğiyle hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında Adana'nın rekabet gücü yüksek olan sektörlerinin belirlenmesi için istihdam, ihracat ve net satış verileri ile Shift Share Analizi, 3 Yıldız Analizi, Yoğunlaşma Katsayısı (LQ), Karşılaştırmalı Üstünlükler Analizi (RCA) yapılmıştır. Tüm analiz sonuçları ve ulusal planlarda yer alan stratejik sektörler çapraz sorgulanarak her iki il için sektörel önceliklendirme yapılması adına çalışmaların birinci basamağı tamamlanmıştır. Elde edilen sonuçlar Proje Yürütme Kurulu ve Danışma Kurulu üyeleri ile

paylaşılarak görüş ve öneriler alınmıştır. Proje çerçevesinde alınan danışmanlık hizmeti ile eğitimler gerçekleştirilmiş ve sektörel analizlerin derinlemesine yapılması imkanı sağlanmıştır. Projede öncelikle bölgesel düzeyde bir çerçeve strateji ve eylem planı ortaya konulacaktır. 2018 yılında öncelikle en rekabetçi görünen 3 sektör olmak üzere bölgenin rekabetçilikte öne çıkan tüm sektörlerinde strateji ve eylem planlarının tamamlanması hedeflenmektedir. Ayrıca Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı çalışmasının tanıtımı çerçevesinde bölgede bir “Bölgesel Kalkınma ve Yenilik Konferansı”nın organize edilmesi planlanmaktadır.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Inovasyon, Tasarım, Teknoloji ve Dijitalleşme Konusunda Bölgesel İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları:

Yerel kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde inovasyon haftası, tasarım günleri, Anahtar Etkinleştirici Teknolojiler (KETs) in kullanımı, Endüstri 4.0, inovasyon, girişimcilik ve dijitalleşme odaklı etkinlikler düzenlenecektir. Ayrıca, sektörel değer zincirlerini geliştirme (upgrading) ve sektörel kümelenme çalışmaları bölgedeki sanayi ve ticaret odaları ve ihracatçı birlikleri işbirliğinde gerçekleştirilecektir.

Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla İşbirliği Çalışmaları:

Çukurova Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde Avrupa Komisyonu Akıllı İhtisaslaşma Platformu (S3 Platform) üyeliği gerçekleştirilecek ve bu Platform üyeliği ile inovasyon konusunda uluslararası “network” ve işbirliklerinin geliştirilmesi çalışmaları başlatılacaktır.

Diğer yandan, Ajans’ın ve bölgenin ulusal ve uluslararası kurumlarla iş yapma kültürünü güçlendirmek amacıyla TYDTA, WAIPA, EURADA, TİM, DEİK, diğer kalkınma ajansları ve bölgesel kalkınma alanında çalışan diğer kurumlarla işbirlikleri geliştirilmesine devam edilecektir.

iii. Kapasite Geliştirme

Akıllı İhtisaslaşma Konusunda Kapasite Geliştirme Çalışmaları:

Çukurova Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde işletme düzeyinde danışmanlık, mentörlük ve eğitim çalışmaları düzenlenecek ve firma düzeyinde değer zinciri geliştirilmesi (upgrading) için pilot atölye çalışmaları organize edilecektir.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmaları:

Çukurova Kalkınma Ajansı, Çukurova bölgesinde yenilikçi girişimciliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerini “ekosistem geliştirme” odaklı olarak sürdürecektir. Bu kapsamda, girişimcilik eğitimleri ile “start-up weekend” etkinliklerine katkı sağlanacaktır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Yatırım Promosyonu Faaliyetleri:

2017 yılında Ajansımız tarafından yatırım destek ve tanıtım konusunda rehberlik edecek bir strateji dokümanının oluşturulması, kent genelinde işbirliği, etkileşim ve koordinasyonun sağlanması, temel ihtiyaç ve sorun alanlarının tespit edilmesi, kısa ve orta vadeli hedeflerin belirlenmesi amacıyla “İl Bazlı Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejileri” hazırlanmıştır. Üç seneyi kapsayan strateji döneminin her yılı için ayrı ayrı eylem planlarının oluşturulması beklenmekte olup, 2017 yılı eylem planı kurumlarla istişare edilerek uygulamaya alınmıştır. Eylem Planı’nın takibi, bilgi talepleri ve toplantılar vesilesiyle yapılmaktadır. “2018 yılı Eylem Planı” da Ajans Yatırım Destek Ofisleri aracılığıyla sene içinde oluşturulacak ve takibi düzenli olarak yapılacaktır.

Bölgenin yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırım promosyonu amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlere 2018 yılında da devam edilecektir. Bölgeye gelen yatırımcıların bilgilendirilmesi ya da ulusal/uluslararası organizasyonlarda bölgenin yatırım ikliminin etkin bir şekilde tanıtılması amacıyla “Sektörel Yatırım Bilgilendirme Dokümanları” hazırlanacaktır. Bölgenin genel ekonomik yapısını, yatırım avantajlarını, bölgede devam eden makro yatırımların durumunu anlatan; ayrıca bölgede öne çıkan gıda, tekstil, kimya, lojistik, yaş meyve sebze, bakliyat, metalik olmayan mineral ürünler, ağaç ve orman ürünleri ve turizm gibi sektörlerle ilgili bilgilerin ve yatırım fırsatlarının yer aldığı yazılı ve görsel materyaller oluşturulacaktır.

Bununla birlikte; Ajans koordinasyonunda yürütülen Çukurova Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi ve Eylem Planı çalışması kapsamında değer zinciri yaklaşımıyla bölgede öne çıkan alt sektörlerin ve iş kollarının rekabetçiliklerinin artırılması hedeflenmektedir. Bu çalışma kapsamında değer zincirinde ihtiyaç duyulan, niş ve katma değerli yeni yatırımlar alanları tespit edilecek; bu alanlara yönelik ön fizibilite, fizibilite ve araştırmalar yaptırılacaktır. Oluşturulan tüm dokümanlar, Ajansın “Invest In” siteleri güncellenerek, internet sitesi üzerinden yatırımcının bilgisine sunulacak ve bu sitelerin sürekli güncel tutulması sağlanacaktır.

Bölgede yatırım yapma fikri olan firmalar için ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar organize edilecek ve yatırımcıların ihtiyaçlarına göre saha ziyaretleri düzenlenecektir. Yatırımcının bilgilendirilmesi, yatırıma uygun arazilerin tespiti, potansiyel yatırımcı ve yararlanıcılara devlet desteklerinin ve yatırım süreçlerinin anlatılması, ilgili iş ve işlemlerde destek sağlanması vb. konularda Ajans tarafından sunulan danışmanlık hizmetlerine devam edilecektir. Ayrıca bölgede bir tek durak ofis kurulması için çalışmalar da başlatılacaktır.

Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma Faaliyetleri:

Bölgenin dış ekonomik coğrafyasıyla ilişkilerini geliştirmek, bölgenin yurtiçi ve yurtdışındaki pazarlarda tanınırlığını güçlendirmek, ulusal ve uluslararası işbirlikleri vesilesiyle bölgenin ihracat ve iş yapma kapasitesini artırmak, yereldeki paydaşlarla ilişkileri kuvvetlendirerek bölgenin iktisadi ihtiyaçlarını tespit etmek ve yatırım önerileri geliştirmek gibi hedefler doğrultusunda Ajans bundan önceki senelerde olduğu gibi 2018 yılında da “Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma” faaliyetlerine ağırlık verecektir.

2017 yılı içerisinde MENA Ülkeleri’nden (Ortadoğu ve Kuzey Afrika) yaş meyve sebze sektörü başta olmak üzere gıda ithalatçısı, oda temsilcileri ve gazetecilerden oluşan 40 kişilik heyet Mersin’de ağırlanmıştır. Üç günlük program kapsamında B2B’ler, saha ziyaretleri ve iş görüşmeleri yapılmış; bölgeden birçok firma gelen firmalarla ticari ilişkilere başlamıştır. Sağlık turizmi çalışmaları kapsamında ise Rus Klinik Şeflerinden oluşan heyet Türkiye’nin ilk şehir hastanesi olan Mersin Şehir Hastanesi’nde ağırlanmış; hastane imkânları kendilerine tanıtılarak, sağlık turizmine yönelik gerçekleştirilebilecek işbirlikleri görüşülmüştür. Adana – Beyrut Ticaret Köprüsü Projesi kapsamında Adana’ya gelen 45 kişilik Lübnan heyeti Türk iş insanlarıyla bir araya gelmiş, bu buluşma dâhilinde 350’nin üzerinde iş görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

2018 yılında da Çukurova Kalkınma Ajansı B2B’ler, çalışma ziyareti ve alım heyetleri gibi organizasyonlar düzenleyerek bölgenin iş imkânlarını tanıtmaya, bölge iş insanlarının uluslararası bağlantılar kurmasına katkı sağlayarak iş yapma ve ihracat kapasitelerini artırmaya yönelik çalışmalara devam edecektir. Bunlar içinde Türk- Arap Ekonomi Zirvesi, Türk- Yemen İş Forumu, MENA Ülkeleri Yaş Meyve Sebze Ticari İşbirliği Programı ile Uzakdoğu Ülkeleri Yaş Meyve Sebze Ticari İşbirliği Programı düzenlenmesi planlanan etkinlikler arasında sayılabilir.

Yine bölgemizde faaliyet gösteren fahri konsoloslar ziyaret edilerek ajansın faaliyetleri anlatılacak; ilgili ülkelerle yatırım ve ekonomik işbirlikleri konusunda ne gibi çalışmalar yürütülebilir bunlar hakkında istişarelerde bulunulacak; bu ülkelerdeki kurumlarla bağlantılar güçlendirilmeye çalışılacaktır. Görüşmeler neticesinde ortaya çıkan raporlar “Invest In” sitesinde yayınlanarak bölgenin bilgisine sunulacaktır.

Bunların dışında; 2018 yılında “Ekonomi İstişare Görüşmeleri” ne başlanacaktır. Ticaret ve sanayi odaları, OSB’ler, serbest bölgeler, liman, ihracatçı birlikleri, ilgili kamu kurumları ve iş insanları dernekleriyle illerin ekonomik durumu, temel ihtiyaçları, kamu ve özel yatırım ihtiyaçları, ajanstan beklentiler, ortak yürütülebilecek çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunulacaktır. Ajans’ın destekleri ve çalışmaları anlatılarak, Ajansın bölgedeki tanınırlığı ve farklı kurumlarla işbirliği kurma kapasitesi artırılacaktır.

Bir bölgenin ticari ilişkilerini güçlendirmesinde ve turist sayısını artırmasında bölgeye gelen tarifeli ve charter uçuş sayısının artmasının payının büyük olmasından hareketle havayolları şirketlerinin bölgeye olan ilgisini artırmaya yönelik tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir. 2018 yılı sonu itibarıyla tamamlanması planlanan Çukurova Bölgesel Havalimanı’nın da faaliyete geçmesiyle birlikte bölgenin havayolu altyapısı güçlenecek; bölge gerek yurtiçi, gerekse yurtdışından çok daha fazla tarifeli ve charter sefer ağırlayabilecek konuma gelecektir. Bu sebeple; özellikle bölgenin dış ekonomik coğrafyasından yer alan, hedef pazar olarak nitelendirilebilecek ülkelerde, havayollarının bölgesel temsilcileriyle ilişkiler geliştirilecek; bölge tanıtımı yapılarak yatırımcı ve turist çekmeye katkı sağlaması düşünülen tarifeli ve charter seferler konulması için çalışmalar yürütülecektir.

Bölge Planı’nda yer alan öncelikli sektörlerde bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak, firmaların iş yapabilme kapasitesini ve ihracat miktarlarını artırmak amacıyla sektör temsilcileriyle iş birliği içerisinde farklı sektörel ve tematik fuarlara standlı ve standsız katılım sağlanacaktır. Bölge için önem arz eden sektörlerde ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri ve sektör temsilcileriyle işbirlikleri kurarak hem fuar katılımı; hem de gidilen ülkelerde çalışma ziyaretleri ve B2B organizasyonları gerçekleştirilecektir. Katılım sağlanacak ulusal ve uluslararası etkinlik ve fuarların belirlenmesinde bölgedeki özel sektör paydaşları ile görüş alış verişinde bulunulmuştur. Önceki senelerdeki fuar deneyimlerinden yola çıkarak hedef pazarlarda, standlı fuarların çok daha verimli geçtiği görülmüştür. Çukurova Bölgesi’nin coğrafi konumu, ilişkileri, dış ticareti gibi konular değerlendirildiğinde ve bölgedeki paydaşların görüşleri ışığında 2018 yılında Orta Doğu ülkeleri, hedef pazar olarak

belirlenmiştir. Bundan önceki senelerde Çukurova Kalkınma Ajansı olarak yoğunlukla turizm alanındaki yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılım gösterilmiştir. Gerek katılım sağlanan fuarların sektörel çeşitliliğini artırmak, gerekse bölgede öne çıkan diğer sektörlerdeki iş yapma ve ihracat kapasitesini güçlendirmek için gıda ve bağlantılı “catering” ve hizmet sektörleri, organik ürünler, yöresel ürünler gibi alanlarda fuar ve etkinliklere katılım sağlanması düşünülmektedir. Yurtdışı etkinliklerde Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Lübnan ve Katar gibi ülkelere öncelik verilmiştir.

2017 yılında Suudi Arabistan başta olmak üzere MENA Ülkelerinden bölgemize gelen yaş meyve sebze sektör temsilcileriyle Çukurovalı iş insanlarının ticari ilişkilerini geliştirmek amacıyla Sn. Kalkınma Bakanımızın da teşrifleriyle üç günlük ticari işbirliği zirvesi düzenlenmiştir. İlişkilerde ve yakalanan ivmenin devamlılığın sağlanması adına 2017 yılında katılım sağlanmış olan ve Suudi Arabistan’ın Cidde kentinde gerçekleştirilen “Foodex Saudi” gıda fuarına 2018 yılında da standlı katılım sağlanmasına karar verilmiştir. Ayrıca, Expo Turkey By Qatar fuarına da özel sektör temsilcileriyle birlikte iştirak edilecektir.

Adana-Beyrut turizm ve ticaret köprüsü çalışmaları kapsamında hem bölgemize iş heyetleri getirilmiş hem de heyet halinde Beyrut’ta görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler sayesinde gıda ve inşaat gibi alanlarda ilk kez Lübnan’a ihracata başlayan firmalar olmuştur. Bu başlangıcın ivme kazanabilmesi için 2018 yılı içerisinde gıda ve ilgili hizmet sektörlerini kapsayan Horeca Lebanon 2018 fuarına sektörle birlikte standlı katılım sağlanması hedeflenmektedir.

Önceki senelerde de katılım sağlanan ve verimli olduğuna kanaat getirilen “Ekoloji İzmir: Organik Ürünler Fuarı” ve “Yörex: Yöresel Ürünler Fuarı” gibi etkinliklere somut iş bağlantılarının geliştirilebilmesi ve kırsal kalkınmaya da katkı sunması nedeniyle önümüzdeki sene de standlı katılım sağlanması düşünülmektedir. Bunların dışında; gerekli görülmesi durumunda Yönetim Kurulu onayıyla bölge kalkınmasına katkıda bulunacak diğer yurtdışı fuar, toplantı ve organizasyonlara katılım sağlanacaktır.

v. Ajans Destekleri

Ajansın sağladığı destekler mali destek ve teknik destek olmak üzere iki başlık altında toplanmaktadır. Mali destekler altında faiz desteği, faizsiz kredi desteği ve doğrudan finansman desteği bulunmaktadır. Faiz desteği ile faizsiz kredi desteği programlarının Bakanlık düzeyinde hazırlık çalışmalarının tamamlanmasıyla 2018 yılı içerisinde başlatılması beklenmektedir. Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün

Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde TR62 bölgesinde uygulanması düşünülen Faiz Desteği ile Faizsiz Kredi Desteği programlarının ana amacı işletmelerin rekabet güçlerinin artırılması olacaktır.

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 12/1 maddesine göre doğrudan finansman desteği, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, ajansın proje ve faaliyetlere yaptığı karşılıksız yardımlardır. Bu kapsamda Ajansın 2018 yılında gerçekleştireceği doğrudan finansman destekleri, faiz desteği ile faizsiz kredi desteğinin yanında proje teklif çağrıları kapsamındaki mali destekler, fizibilite destekleri ve güdümlü proje desteği altında gerçekleştirilecek olan desteklerden oluşmaktadır. REKABET SOP'ı çerçevesinde 2018 yılı içinde teklif çağrısı ilanı ile başlatılacak 2 mali destek programı bulunmaktadır:

-Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı,

-Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programı.

Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Mali Destek Programının amacı, KOBİ'lerin teknoloji ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek daha rekabetçi olmaları, katma değeri yüksek ürün geliştirebilmeleri, kurumsal araştırma ve teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve küresel değer zincirlerinin parçası haline gelebilmeleri hedeflenmektedir. Desteklenecek projeler için öncelik alanları ise şunlardır:

Öncelik 1: Bölgede rekabetçi olan Gıda, Tekstil, Kimya, Plastik, Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünler ve Lojistik sektörlerinde Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi, verimliliğin yükseltilmesi ve uluslararası iş ağının genişletilmesi,

Öncelik 2: Bölgede öne çıkan İçecek, Konfeksiyon, Ayakkabıcılık, Ağaç Ürünleri, Mobilya, Kağıt, Makine ve Metal İşleri sektörlerinde Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi, ürün çeşitlendirmesi, uluslararasılaşma ile ihracatın artırılması.

Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programı ile Çukurova Bölgesi'nde sanayi ve hizmetler sektörlerinde sürdürülebilir büyümenin sağlanması ve rekabet gücünün yükseltilmesi için bölgenin Ar-Ge, inovasyon ve girişimcilik kapasitesinin artırılması ve eko-verimlilik uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik altyapıların geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Desteklenecek projeler için öncelik alanları şunlardır:

Öncelik 1: Bölgenin Ar-Ge, yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin artırılması,

Öncelik 2: Bölgede üretim verimliliğinin artırılması ve temiz üretim olanaklarının oluşturulması.

Diğer yandan, 2018 yılında başlayacak olan yeni bir destek türü de fizibilite desteği olmaktadır. Bu kapsamda, Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilecektir. Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler yararlanabilecektir. Bu desteklerde yararlanıcı, sözleşme yükümlülüklerini en fazla bir yıl içerisinde tamamlayarak fizibilite raporunu Ajansa sunacaktır.

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2018 yılında proje uygulama aşamasına geçilmesi planlanan üç güdümlü proje bulunmaktadır. Bunlardan ilki başvuru sahibinin Çukurova Üniversitesi olduğu “Kimyasal Madde Üretim Teknolojileri Merkezi (Kimya Vadisi) Güdümlü Projesi”dir. Projede Çukurova bölgesi ve Türkiye genelinde yoğunlukla ithal edilen ve bölgede üretim potansiyeli bulunan kimyasalların belirlenerek bu kimyasalların üretilmesine yönelik süreçlerin ve teknolojinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bölgede bulunan ham maddeler ve bu ham maddelerden neler üretilebileceğinin belirlenmesi, özellikle petrokimya sanayinde yer alan ham madde, ara ürünler ve elde edilen kimyasalların farklı sektörlerde de kullanılmasının sağlanarak, katma değeri yüksek yeni kimyasal madde türevlerinin oluşturulması hedeflenmektedir.

REKABET SOP’ı kapsamında yer alan ikinci güdümlü proje, “Turunçgil Hasat ve Hasat Sonrası Araştırma, Geliştirme Ve Uygulama Merkezi Güdümlü Projesi”dir. Mersin Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü’nün yürütücülüğünü yaptığı projenin amacı, turunçgiller başta olmak üzere bahçe bitkileri sektöründe üretimden tüketime kadar geçen süreçlere yönelik araştırma, geliştirme ve eğitim çalışmaları yapmak yoluyla ürün kayıplarının azaltılması, ürünlerin kalite ve katma değerinin artırılması, insan sağlığının korunması ve milli ekonomiye katkının artırılmasıdır. Proje kapsamında hasat öncesi, hasat ve hasat sonrası süreçlere ilişkin eğitimlerin yapılabileceği bir eğitim merkezi ile hasat sonrası süreçlere (depolama, işleme, paketleme, taşıma) yönelik bir araştırma merkezinin kurulması da hedeflenmektedir.

Program çerçevesindeki son güdümlü proje ise, üzerinde halihazırda çalışmaların sürdürüldüğü ve tarım alanında sulama sistemlerinde enerjiden tasarruf sağlamayı hedefleyen bir proje olup, başvuru sahibi Mersin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı’dır. Projede güneş enerji santrali kurulumu ile

enerji üretilerek Mersin'in batısındaki pompaj sulaması yapan sulama birliklerinin tükettiği enerjinin bir kısmının karşılanması ve çiftçinin üretim maliyetinin azaltılması, bu sayede tarımsal ürünlerin rekabetçiliğinin artmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

vi. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülen IPA İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında desteklenen "Hayat Boyu Öğrenme Işığında Mesleki Beceri Kazanımı" Projesinin uygulama sürecinin 2018 yılı içerisinde başlatılması öngörülmektedir. Ajans tarafından yürütülen projenin amacı, örgün ve yaygın mesleki eğitim kurumlarındaki eğitimcilerin teknolojiye ve çağın ihtiyaçlarına uyum sağlamalarına yönelik teknik eğitimler ile vizyoner uygulama programlarına katılımlarının sağlanması, bölgede mesleki eğitimin kalitesinin artırılması ve özellikle ara eleman ihtiyacı olan sektörlerde talep edilen işgücü niteliğinin tespit edilerek bireylerin bu alanlara yönlendirilmesidir.

vii. Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında sağlanan desteklerdir. Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amacıyla yürütülen "Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı"nın hedef alanları olan nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde metropolleşme eğilimi taşıyan kentsel merkez niteliğindeki şehirler arasında Adana ve Mersin de yer almaktadır. REKABET SOP'ı çerçevesinde 2018 yılında uygulama süreci yürütülecek olan iki CMDP projesi bulunmaktadır. Bu projeler, Çukurova Üniversitesi'nin proje yürütücüsü olduğu "Adana Girişimcilik Merkezi CMDP Projesi" ile Mersin Üniversitesi'nin proje yürütücüsü olduğu "Çekirdek Genç Girişimci Merkezi CMDP Projesi"dir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2018		2019		2020	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planının Hazırlanması	X					
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planlarının Hazırlanması	X	X				
Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı Tanıtım Toplantı/Panel/Konf. Düzenlenmesi	X					
Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları Kapsamında Bölgesel Düzeyde Toplantılar Düzenlenmesi		X	X	X	X	X
Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında İşbirliği ve Koordinasyon Toplantıları Düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında İşbirliği Toplantılarına Katılım Sağlanması	X	X	X	X	X	X
Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmaları		X	X	X	X	X
Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmaları		X	X	X	X	X
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında sektörel fuar ve organizasyonlara katılım sağlanması	X	X	X	X	X	X
Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında B2B, heyet ve çalışma ziyareti, ticari işbirliği toplantısı düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
2018 Yılı Mali Destek Programları Teklif Çağrısı, Proje Kabul ve Değerlendirme Süreci	X					
2018 Yılı Mali Destek Programları Proje Uygulama Süreci		X	X	X	X	
Güdümlü Proje Desteği	X	X	X	X	X	X
Fizibilite Desteği	X	X	X	X	X	X
Faiz Desteği/Faizsiz Kredi Desteği		X	X	X	X	X
IPA Projesi Uygulama Süreci	X	X	X	X		
CMDP Proje Desteği	X	X	X	X		
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

2018 yılının ilk altı aylık bölümünde Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı tamamlanacak ve bunun bölgede tanıtımı yapılacaktır. Ayrıca 2018 yılı içerisinde ulusal düzeydeki bir konferansla Strateji ve Eylem Planı'nın lansmanı gerçekleştirilecektir. Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları ise 2018 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır. Sektörel strateji ve eylem planlarının hazırlanması sürecinde akıllı ihtisaslaşma konusunda işletme düzeyinde danışmanlık ve mentörlük çalışmaları da başlatılacaktır. 2018 Yılı Mali Destek Programları kapsamında teklif çağrılarının ilanı da yılın başında yapılacak, proje başvurularının alınarak değerlendirilmesi sonunda yılın ikinci yarısında sözleşmelerin imzalanmasıyla proje uygulama süreçleri başlayacaktır.

2019 ve 2020 yılları boyunca Mali Destek Programları kapsamında desteklenen projelerin uygulama süreçleri devam edecektir. Ayrıca güdümlü proje desteği, faiz desteği, faizsiz kredi desteği ve cazibe merkezleri destekleme programı gibi destek türlerinde de 2018 yılında başlatılacak olan proje uygulama süreçleri 2019 ve 2020 yıllarında da sürdürülecektir. Ajans tarafından faiz desteği ve faizsiz kredi desteği ilk defa uygulanacağı için Kalkınma Bakanlığı ve bu programları uygulayan diğer ajanslarla işbirliğine gidilecek ve Ajansın teknik kapasitesi geliştirilecektir. Ayrıca, 2018 yılından itibaren ilk defa uygulanacak olan bir diğer destek türü olan fizibilite desteği, SOP kapsamında gerekli görülen fizibilite çalışmalarının tamamlanması için kullanılacak ve Ajans insan kaynağının bu destek türünde de bilgi ve tecrübe kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

2018, 2019 ve 2020 yıllarının tamamında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları belirli bir rutin çerçevesinde sürdürülecek ve yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi için faaliyet ve projelerin yakın takibi sağlanacaktır.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. PPB, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri, Proje Uygulama Birim Başkanı ve İzleme ve Değerlendirme Birim Başkanı SOP Yürütme Kurulu'nun Ajansı temsilen doğal üyeleridir. Bunların dışında, kurumları temsilen Adana ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odalarından Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcısı, Çukurova, Mersin

ve Adana Bilim Teknoloji Üniversitelerinden belirlenen birer temsilci SOP Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini oluşturur. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

PPB, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

Yenilik Odaklı Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı	PPB	01.02.2018-31.05.2018	200.000
Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları	PPB	01.03.2018-31.12.2018	400.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları	PPB	01.07.2018-31.12.2018	100.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla İşbirliği Çalışmaları	PPB, AYDO, MYDO	01.01.2018-31.12.2018	200.000
Kapasite Geliştirme	Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmaları	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2018-31.12.2018	100.000
Kapasite Geliştirme	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmaları	PPB, AYDO, MYDO	01.01.2018-31.12.2018	300.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Yatırım Promosyonu	AYDO, MYDO	01.01.2018-31.12.2018	400.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma	AYDO, MYDO	01.01.2018-31.12.2018	1.900.000
Ajans Destekleri	Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	9.000.000
Ajans Destekleri	Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programı	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	5.000.000
Ajans Destekleri	Kimyasal Madde Üretim Teknolojileri Merkezi (Kimya Vadisi) Gündümlü Projesi	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	3.750.000
Ajans Destekleri	Turunçgil Hasat ve Hasat Sonrası Araştırma, Geliştirme Ve Uygulama Merkezi Gündümlü Projesi	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	3.575.000
Ajans Destekleri	Tarımda Sulama Kaynaklı Rekabetçiliğin Artırılması Gündümlü Projesi	PUB, İDB	01.06.2018-31.12.2018	12.000.000
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	500.000
Ajans Destekleri	Faiz Desteği ve Faizsiz Kredi Desteği	PUB, İDB	01.07.2018-31.12.2018	2.500.000
Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	IPA Hayat Boyu Öğrenme Işığında Mesleki Beceri Kazanımı Projesi	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	- *(25.935.000)
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	CMDP Projeleri	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	3.500.000

SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	Tüm Birimler	01.03.2018- 31.12.2018	-
Toplam (Dış Kaynak Dahil SOP Bütçesi)*				69.360.000
Toplam (Dış Kaynak Hariç ÇP Bütçesi)				43.425.000

3.2 Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı (SOSYAL SOP)

a. Amaç

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi'nde kentlerin dezavantajlı mahallelerinde yoğunlaşan kırılgan kesimlerin sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilerek refah düzeylerinin artırılması, sosyal içerme politikalarının etkinleştirilmesi ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasıyla bölgesel kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunulmasıdır. Programın özel amaçları ise:

1. Dezavantajlı mahallelerde yoksulluk oranının azaltılması,
2. Kırılgan grupların yoğunlaştığı mahallelerde sosyal altyapının güçlendirilmesi,
3. Sosyal alandaki sorunlara etkili, verimli, sürdürülebilir ve inovatif çözümler geliştirilmesi suretiyle dezavantajlı kesimlerde yaşam kalitesinin yükseltilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programının çıkış noktasını Onuncu Kalkınma Planı ile Çukurova Bölge Planı'nın hedef ve öncelikleri oluşturmaktadır. Onuncu Kalkınma Planında büyümenin nimetlerinin toplumun tüm kesimlerine adil bir şekilde yansıtılması çerçevesinde toplumun en kırılgan kesimlerinin güçlendirilmesi ve toplumun farklı kesimleri arasında dayanışma bağlarının geliştirilmesinin önem arz etmekte olduğu ifade edilmektedir. Kamu tarafından sunulan hizmetlere erişim güçlendirilerek fırsat eşitliğinin sağlanması, istihdam edilebilirliğin artırılması, yoksulluğun azaltılması hedeflenirken, sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilmesinin mümkün olacağı vurgulanmıştır.

TÜİK tarafından yayımlanan 2016 yılı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması bölgesel sonuçlarına göre, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si temelinde hesaplanan yoksulluk sınırına göre, gelire dayalı göreceli yoksulluk oranının %15,9 ile en yüksek olduğu Düzey 2 bölgesi TR62 Çukurova Bölgesidir. Buna ek olarak, TR62 Bölgesi'nde gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden biri olan Gini katsayısı 0,414 olup, bölge en yüksek gelir eşitsizliğine sahip bölge olarak görülmektedir. Bu çarpıcı tespitler bölgede kırılgan grupların sosyal altyapı alanındaki ihtiyaçları için önemli gerekeceği oluşturmaktadır. Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı bu ihtiyaca yönelik olarak tasarlanmıştır. 2014-2023 Çukurova Bölge Planında yer alan temel öncelikler çerçevesinde, toplumsal hayata tam ve eşit olarak katılımında engeller bulunan ve bu sebeple kendi kendine yeterli olamayan sosyal gruplar özel ilgi grupları, diğer bir deyişle kırılgan gruplar olarak seçilmiş, bu grupların ihtiyaçlarının toplumun genel ihtiyaçlarına göre farklılaşması nedeniyle bu ihtiyaçlara özel politikalar gerektiğinin altı çizilmiştir.

Buradan hareketle, özel ilgi gruplarının toplumdaki konumlarının güçlendirilmesi, bölge içerisinde yoksulluk ve yoksunluğun azaltılması gibi kırılgan gruplara yönelik sosyal içerme politikalarının etkinleştirilerek yaygınlaştırılması, dezavantajlı kesimin istihdamının artırılmasına yönelik yenilikçi iş modelleri geliştirilmesi, bu grupların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının sağlanması gibi öncelikler doğrultusunda kırılgan grupların sosyo-ekonomik açıdan güçlendirilerek refah düzeylerinin artırılması ve yaşadıkları dezavantajlı mahallelerdeki sosyal altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

Çukurova Kalkınma Ajansı, 2014–2023 Çukurova Bölge Planı'nın "Sosyal Uyum Sorunlarını Çözmek" stratejik amacı dâhilinde bugüne kadar göç, il bazlı sosyal analiz, mevsimlik tarım işçileri, Suriyeli sığınmacılar, sosyal altyapı gibi farklı konularda araştırma çalışmaları gerçekleştirmiştir. Özellikle 2017 yılında gerçekleştirilen Çukurova Bölgesi Sosyal Altyapı Analizi çalışması kapsamında "iyi olma hali (well-being)" ve "yapabilirlik (capability approach)" yaklaşımı doğrultusunda bölgenin maddi durum, sağlık, eğitim, konut ve çevre, ilişkiler ve katılım alanlarındaki mevcut durumu analiz edilmiş; ön raporu ortaya konulmuştur. Başlatılmış bulunan bu çalışmaların devamı olarak dezavantajlı mahalleler ağırlıklı olmak üzere uygulanacak anket çalışmalarıyla birlikte ilgili alanlarda sorun alanları ve çözüm önerilerinin ortaya konulması sağlanacak ve Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı için önemli bir altlık oluşturulmuş olacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Mahalle Bazlı Anket Çalışmasına Dayalı Değerlendirme Raporu	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu, Anket Değerlendirme Raporu
Mahalle Bazlı Sosyal Analiz Çalışması Raporu	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Analiz Raporu
Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Strateji ve Eylem Planı
Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Eylem Planı
Sosyal Kalkınma Problemlerinin Çözümüne İlişkin Araştırma ve Analiz Çalışmaları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planı kapsamında katkı sağlanan uygulama projeleri	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	3	Katılım Listeleri, Toplantı ve Saha Çalışması Tutanakları
Sosyal İnovasyon Atölyeleri ile Sosyal Sorunlara Farkındalık Yaratma Çalışmaları kapsamında düzenlenen çalıştay/toplantı ve etkinlikler	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
Göç ve Sosyal Uyum Konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
Türkiye’de Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikalarının Uygulanmasına Destek Projesi (SIDEM) kapsamında gerçekleştirilen toplantı/etkinlikler	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
Çıkan Mali Destek Programı Teklif Çağrısı	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan GÜDÜMLÜ Projeler	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan CMDP Projeleri	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan GÜDÜMLÜ SODES Projeleri	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları

SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor
--	-------------------------	------	---	-------

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Gelire dayalı göreceli yoksulluk oranı	Sıralama	Üç sıra iyileşme	TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
2	Okullaşma oranındaki artış	%	10	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
2,3	Okula devamsızlık sayılarındaki azalma oranı	%	20	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
2,3	Sınav başarı istatistiklerinde iyileşme	Sıralama	Beş sıra iyileşme	İl Millî Eğitim Md. Verileri
2,3	Ortalama eğitim süresinde yükselme	yıl	0,5	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
2	Anne yaşının 15’den küçük olduğu doğumların tüm doğumlar içindeki oranındaki azalma	%	30	TÜİK ve İl Sağlık Md. Verileri
2,3	Hizmete erişimde vatandaş memnuniyet oranındaki artış	%	40	Dönem Başı ve Sonu Anket Sonuçları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Mahalle Bazlı Anket ve Sosyal Analiz Çalışması:

Çukurova Kalkınma Ajansı son üç yıl içerisinde sosyal kalkınma alanında çeşitli çalışmalar gerçekleştirmiştir. İlk olarak Adana ve Mersin illeri için sosyal analiz çalışmalarını tamamlamıştır. Ardından bölgede göç ve kentleşmeden kaynaklanan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için iki çalıştay düzenlemiştir. 2017 yılında ise, İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi işbirliğiyle sosyal altyapı analizi çalışması başlatmış, “yapabilirlik” ve iyi olma hali” kavramları üzerinden bölgedeki eğitim, sağlık, maddi durum, toplumsal katılım ve ilişkiler, risk ve güvenlik, konut, çevre ve mekansal dönüşüm konularını incelemiştir. Bu çalışma kapsamında da yerelde çalıştay organizasyonları gerçekleştirilmiş ve bir ara rapor ortaya konulmuştur. 2018 yılının ilk

yarısında bölgede sahada uygulanacak olan detaylı bir anket çalışması ve anketten elde edilecek olan verilerin analizi sonunda kapsamlı bir raporla Çukurova Sosyal Altyapı Analizi tamamlanmış olacaktır.

Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı:

Adana Valiliği koordinasyonunda göçle gelenlerin yoğun olarak yaşadığı Güney Adana Bölgesi'nin sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkı sağlamak üzere 2017 yılının ilk yarısında başlatılan Güney Adana Kalkınma Programı, Adana'daki 12 yürütücü kurumun işbirliğinde sürdürülmektedir. Program kapsamında kurumların elindeki verilerin bir araya getirilmesiyle bir mevcut durum analizi gerçekleştirilmiştir. Eğitim, sağlık, güvenlik, istihdam, sosyal uyum ve yaşam kalitesi alanlarında çalıştaylar gerçekleştirilmesiyle Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı tamamlanacak ve kurumların kendi alanlarına giren öncelikli konularda üretmiş oldukları projeleri uygulamaya başlayacaklardır.

Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı:

Kalkınma Bakanlığı'ndan ilgili daire başkanı ve uzmanlardan oluşan bir heyet ile 29 Kasım–1 Aralık 2017 tarihleri arasında Mersin'in Akdeniz ilçesine yönelik bir saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaretlerde, Siteler, Güneş, Gündoğdu, Şevket Sümer, Hal, Yeni, Cami-i Şerif, Nusratiye, Mesudiye, Bahçe, Barış, Turgutreis, Kiremithane, Çay, Çilek, Özgürlük, Adanalıoğlu, Kazanlı, Karaduvar mahallelerine gidilmiş, muhtarlar, ilçe müdürleri ve STK'ların katılımıyla toplantılar yapılarak ilçedeki sorunlar tartışılmıştır. Eğitim, sağlık, sosyal politika ve güvenlikle alakalı mevcut durumu anlamak amacıyla Akdeniz Aile Destek Merkezi (AKADEM), Hatice Uluğ İlkokulu, Şevket Sümer Aile Sağlığı Merkezi ve Siteler Polis Merkezi Amirliği ziyaret edilerek yetkililerin bilgilerine başvurulmuştur. Yapılan saha ziyaretleri neticesinde Kalkınma Bakanlığı yetkilileri, akademisyenler ve ÇKA uzmanları detaylı bir görüşmeyle bundan sonraki süreçte ilçede yapılabilecekler dair görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

Bu sürecin neticesinde; temel ihtiyaç ve sorun alanlarının tespit edilerek, bu alanlara yönelik yapılması gerekenlere dair "Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı" oluşturulmasına karar verilmiştir. Eylem planı dâhilinde kamu kurumları ve STK'ların temel sorun alanlarına yönelik yapmakta oldukları çalışmalar ile ilçede öncelikli olarak ihtiyaç duyulan hizmet ve yatırımların tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu hizmet ve yatırımlara yönelik önümüzdeki süreçte alternatif fon kaynaklarının neler olabileceği, sorumlu kuruluşların ve işbirliği yapılacak kurumların kimlere olduğu ve tahmini bütçelerinin ne kadar olabileceği anlaşılmaya çalışılmaktadır.

İhtiyaç/sorun alanlarının saptanması ve eylem planı taslağının katılımcı bir perspektifle hazırlanması amacıyla Mersin Valiliği ve Çukurova Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla 19 Aralık 2017 tarihinde “Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı Çalıştayı” düzenlenmiştir.

Yapılan bütün bu araştırma çalışmaları, saha ziyaretleri, toplantılar ve çalıştay neticesinde temel ihtiyaç ve sorunlar 5 müdahale alanı altında toplanmıştır. Maddi durum ve istihdam, eğitim, sağlık, kentleşme – fiziki çevre ve güvenlik, sosyal hayat – ilişkiler ve katılımcılık başlıklarındaki müdahale alanları altında tanımlanan ihtiyaçların giderilmesine yönelik eylem ve faaliyetler, taslak eylem planı halinde ortaya konulmuştur. Bundan sonraki süreçte, Kalkınma Bakanlığı’nın himayesinde Mersin Valiliği ve Çukurova Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, Eylem Planında mutabık kalınan faaliyetlere yönelik takip ve yaygınlaştırma süreçleri yönetilecek, faaliyetler ile sağlanacak desteklerde Akdeniz ilçesindeki ihtiyaçların karşılanmasına öncelik verilecek, özellikle desteklerin etkin bir şekilde tanıtımıyla ihtiyaç duyulan kaynağa en etkin şekilde erişilmesi sağlanacaktır. Bunların dışında, SODES, CMDP ve AB Fonları gibi kaynaklara, kurumların Eylem Planındaki öncelikler doğrultusunda yönlendirilmeleri ve proje yazmaları teşvik edilecektir.

Sosyal Kalkınma Problemlerinin Çözümüne İlişkin Araştırma ve Analiz Çalışmaları:

Göçle gelen nüfusun yoğunlaştığı dezavantajlı mahalleler başta olmak üzere kentteki ve kırsal kesimdeki sosyal sorunların çözümüne yönelik olarak derinlemesine analiz, araştırma ve saha çalışmalarının yapılması sağlanacaktır. Bu çerçevede gerektiğinde kurumsal işbirlikleri yoluna gidilecektir.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çocuklarının Yaşam Koşullarının Çocuğun İyi Olma Hali Perspektifinden İyileştirilmesi Projesi Çalışmaları:

İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ile işbirliğinde 2017 yılında “Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çocuklarının Yaşam Koşullarının Çocuğun İyi Olma Hali Perspektifinden İyileştirilmesi Projesi” yürütülmüş, proje kapsamında konuyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, mevsimlik gezici tarım işçilerinin 0-8 yaş arasındaki çocuklarının ve onların ebeveynlerinin ihtiyaçlarını karşılama kapasitelerini artırmalarına destek olunması ve mevsimlik tarım işçilerinin yaşadıkları sorunların azaltılmasına yönelik somut uygulama modellerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda, Çukurova Kalkınma Ajansı; yereldeki kurum ve kuruluşlarla

koordinasyonu sağlamak, operasyonel süreçlere destek vermek, model geliştirme süreçlerine katılmak, projenin bölgedeki tanınırlığını, etkisini ve sürdürülebilirliğini artırmak için projenin yerel ortağı olarak çalışmaya katkı sağlamıştır. Çukurova Kalkınma Ajansı, çalışmada edindiği tecrübeyi yerelde paylaşarak 2018 yılında tamamlanacak olan il bazlı Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planları kapsamında somut uygulama projelerinin ortaya konulması çalışmalarına katkı sağlamaya devam edecektir.

Sosyal İnovasyon Atölyeleri ile Sosyal Sorunlara Farkındalık Yaratma Çalışmaları:

Mersin’de Mersin Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde başlatılan “Sosyal İnovasyon” çalışması, Adana ve Mersin’i birlikte ele alacak şekilde genişletilerek bölgesel bir çalışmaya dönüştürülecektir. Bu çerçevede özellikle “Sosyal Analiz” çalışmasında ortaya çıkacak olan mahalle bazlı sosyal sorun alanları “Çukurova Sosyal İnovasyon” çalışması için de önemli bir hareket noktası olacaktır. Bölgenin önemli sosyal uyum sorunlarından hareketle, bu sorunların çözümüne yönelik yenilikçi çözümler üretmeyi hedefleyen bu çalışma çerçevesinde her iki ilde çalıştaylar düzenlenmesi, akademisyenlerin, kamu kurumları ve STK temsilcilerinin geniş katılımıyla ulusal ölçekte bir atölye ve fikir havuzu çalışmasının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Göç ve Sosyal Uyum Konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile İşbirliği Faaliyetleri:

Göç ve sosyal uyum alanlarında bölgelerinde benzer çalışmalar yürüten İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile Çukurova Kalkınma Ajansı arasında işbirliği faaliyetleri gerçekleştirilecek ve bu kapsamda bir göç profili çalışması tamamlanarak, ortak zirve veya konferans organizasyonu yapılacaktır.

Türkiye’de Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikalarının Uygulanmasına Destek Projesi (SIDEM) Faaliyetleri:

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığı işbirliğinde Aralık 2017’de başlatılan “Türkiye’de Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikalarının Uygulanmasına Destek Projesi (SIDEM)” kapsamında pilot bölgelerden biri seçilen TR62 Çukurova için bölgede gerçekleştirilecek olan faaliyetler çerçevesinde yerel işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır.

iii. Ajans Destekleri

SOSYAL SOP’ı çerçevesinde 2018 yılı içinde teklif çağrısı ilanı ile başlatılacak bir mali destek programı bulunmaktadır:

-Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programı.

Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programının genel amacı, bölgedeki kırılgan kesimlerin sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilerek refah düzeylerinin artırılması, sosyal içerme politikalarının etkinleştirilmesi ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasıyla bölgesel kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunulmasıdır. Kırılgan Gruplar bu Program kapsamında kadın, çocuk, yaşlı, engelli, işsizler, mevsimlik tarım işçileri ve benzeri gruplar olarak tanımlanmaktadır. Desteklenecek projeler için öncelik alanları ise şunlardır:

Öncelik 1: Kırılgan Gruplara Yönelik Sosyal İçerme Politikalarının Etkinleştirilmesi/ Yaygınlaştırılması,

Öncelik 2: Kırılgan Gruplara Yönelik İnsana Yakışır İş İmkânlarının Sağlanması/Artırılması.

Diğer yandan, 2018 yılında başlatılması öngörülen fizibilite desteği programının Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında da kullanılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, bölgenin sosyal kalkınmasına hizmet edecek, istihdam ve insan kaynağının geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilebilecektir. Bu kapsamda fizibilite desteğinden yararlanabilecek kurumlar arasında, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler sayılabilir.

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2018 yılında proje uygulama aşamasına geçilmesi planlanan bir güdümlü proje bulunmaktadır. Başvuru sahibinin Mersin Damızlık Koyun Keçi Üretici Birliği olduğu “Göçerlerin Ekonomik ve Sosyal Seviyelerinin Geliştirilmesi Güdümlü Projesi”nde dezavantajlı gruplar arasında yer alan göçerlerin hayat şartlarının iyileştirilmesi, gündelik faaliyetleri esnasında yaşadıkları zorlukların azaltılması ve kendilerine modern ve insani yaşam alanlarının oluşturulması ve ekonomik katkı sağlanması hedeflenmektedir. Proje ayrıca dolaylı olarak kırdan kente göçün önünü keserek negatif göçü desteklemeyi amaçlamaktadır.

Ayrıca, SOSYAL SOP uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, sosyal kalkınmaya yönelik güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

iv. Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında sağlanan desteklerdir. Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amacıyla yürütülen "Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı"nın hedef alanları olan nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde metropolleşme eğilimi taşıyan kentsel merkez niteliğindeki şehirler arasında Adana ve Mersin de yer almaktadır. SOSYAL SOP'ı çerçevesinde 2018 yılında uygulama süreci yürütülecek olan bir CMDP projesi bulunmaktadır. Bu proje, Akdeniz Belediyesinin proje yürütücüsü olduğu "Mersin İli Akdeniz İlçesinde Çocuk ve Gençlerin Topluma Entegrasyonu İçin Mekansal Düzenlemelerin Yapılması CMDP Projesi"dir. Bunun yanında, CMDP kapsamında desteklenmesi için Bakanlığa sunulmak üzere üzerinde çalışmaların devam ettiği proje önerileri de bulunmaktadır. Bu projelerden konuları itibarıyla ilgili olanlar, Bakanlıkça onaylanması halinde SOSYAL SOP kapsamına alınacaktır.

Diğer yandan, devam eden SODES GÜDÜMLÜ Projeleri kapsamında Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan projeler bulunmaktadır. Adana'da "Okul Merkezli Sosyal Kalkınma SGD Projesi" ile Mersin'de "Turgutreis Mahallesi Roman Havası SGD Projesi" ve "Çay-Çilek-Karaduvar-Adanalıoğlu Mahalleleri Çoklu Eğitim Merkezi SGD Projesi" bu çerçevede değerlendirilen projeler arasındadır. CMDP'ye benzer biçimde SODES GÜDÜMLÜ projelerden de, 2018 yılı içerisinde onaylanması halinde, ilgili olanlar SOSYAL SOP kapsamına alınacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2018		2019		2020	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Mahalle Bazlı Anket Çalışması	X					
Mahalle Bazlı Sosyal Analiz Çalışması	X					
Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı	X					

Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı	X					
Sosyal Kalkınma Problemlerinin Çözümüne İlişkin Araştırma ve Analiz Çalışmaları		X	X	X	X	X
Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planı kapsamında uygulama projelerine katkı sağlanması	X	X	X	X	X	X
Sosyal İnovasyon Atölyeleri ile Sosyal Sorunlara Farkındalık Yaratma Çalışmaları kapsamında çalıştay/toplantı ve etkinlikler		X	X	X	X	X
Göç ve Sosyal Uyum Konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler		X	X	X	X	X
Türkiye’de Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikalarının Uygulanmasına Destek Projesi (SIDEM) kapsamında toplantı/etkinlikler	X	X	X			
2018 Yılı Mali Destek Programları Teklif Çağrısı, Proje Kabul ve Değerlendirme Süreci	X					
2018 Yılı Mali Destek Programları Teklif Çağrısı, Proje Uygulama Süreci		X	X	X	X	
Güdümlü Proje Desteği	X	X	X	X	X	X
Fizibilite Desteği	X	X	X	X	X	X
CMDP Proje Desteği	X	X	X	X		
Güdümlü SODES Projeleri	X	X	X	X	X	X
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

2018 yılının ilk altı aylık bölümünde Mahalle Bazlı Anket ve Sosyal Analiz Çalışması, Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı ile Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı tamamlanacak ve Çukurova Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, Eylem Planlarında mutabık kalınan faaliyetlere yönelik takip ve yaygınlaştırma süreçleri yürütülecektir. Ajans’ın SOSYAL SOP kapsamında önümüzdeki yıllarda yürüteceği faaliyetlerin ve sağlanacak desteklerin belirlenmesinde anket çalışması, strateji ve eylem planlarıyla ortaya konulacak olan ihtiyaçların karşılanması öncelik arz edecek, özellikle desteklerin etkin bir şekilde tanıtımıyla ihtiyaç duyulan kaynağa en etkin şekilde erişilmesi sağlanacaktır. Bunların dışında, SODES, CMDP ve AB fonları gibi kaynaklara, kurumların Eylem Planlarındaki öncelikler doğrultusunda yönlendirilmeleri ve proje hazırlamaları teşvik edilecektir.

2018 Yılı Mali Destek Programları kapsamında teklif çağrılarının ilanı da yılın başında yapılacak, proje başvurularının alınarak değerlendirilmesi sonunda yılın ikinci yarısında sözleşmelerin imzalanmasıyla

proje uygulama süreçleri başlayacaktır. Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülen uygulama projelerine katkı sağlanması, sosyal inovasyon atölyeleri ile sosyal sorunlara farkındalık yaratma çalışmaları kapsamında toplantı ve etkinliklerin düzenlenmesi ve göç ve sosyal uyum konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile ortak çalışmaların gerçekleştirilmesi faaliyetleri SOSYAL SOP'un üç yıllık uygulama süresi boyunca devam edecektir.

2019 ve 2020 yılları boyunca Mali Destek Programları kapsamında desteklenen projelerin uygulama süreçleri devam edecektir. Ayrıca güdümlü proje desteği ve cazibe merkezleri destekleme programı gibi destek türlerinde de 2018 yılında başlatılacak olan proje uygulama süreçleri 2019 ve 2020 yıllarında sürdürülecektir. 2018 yılında uygulamaya başlayacak olan bir diğer destek türü olan fizibilite desteği, SOP kapsamında gerekli görülen fizibilite çalışmalarının tamamlanması için kullanılacak ve Ajans insan kaynağının bu destek türünde de bilgi ve tecrübe kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

2018, 2019 ve 2020 yıllarının tamamında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları belirli bir rutin çerçevesinde sürdürülecek ve yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi için faaliyet ve projelerin yakın takibi sağlanacaktır.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. PPB, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri ile Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birim Başkanları SOP Yürütme Kurulu'nun Ajansı temsilen doğal üyeleridir. Bunların dışında, kurumları temsilen Adana ve Mersin Valilikleri ile, ilgili ilçe kaymakamlıkları ve belediyelerden birer temsilci SOP Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini oluşturur. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim

Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

PPB, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

Dezavantajlı Mahallelerde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Mahalle Bazlı Anket ve Sosyal Analiz Çalışması	PPB, MYDO	01.01.2018-30.06.2018	200.000
Araştırma, Analiz, Programlama	Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı	PPB	01.01.2018-31.03.2018	-
Araştırma, Analiz, Programlama	Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı	PPB, MYDO	01.01.2018-31.03.2018	-
Araştırma, Analiz, Programlama	Sosyal Kalkınma Problemlerinin Çözümüne İlişkin Araştırma ve Analiz Çalışmaları	PPB	01.03.2018-31.12.2018	500.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planı kapsamında uygulama projelerine katkı sağlanması	PPB	01.03.2018-31.12.2018	40.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Sosyal İnovasyon Atölyeleri ile Sosyal Sorunlara Farkındalık Yaratma	PPB, MYDO	01.07.2018-31.12.2018	50.000

	Çalışmaları kapsamında çalıştay/toplantı ve etkinlikler			
İş Birliği ve Koordinasyon	Göç ve Sosyal Uyum Konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler	PPB	01.07.2018-31.12.2018	50.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Türkiye’de Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikalarının Uygulanmasına Destek Projesi (SIDEM) kapsamında toplantı/etkinlikler	PPB	01.01.2018-31.12.2018	-
Ajans Destekleri	Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programı	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	5.000.000
Ajans Destekleri	Göçerlerin Ekonomik ve Sosyal Seviyelerinin Geliştirilmesi GÜDÜMLÜ Projesi	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	1.905.000
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	500.000
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Akdeniz İlçesinde Çocuk ve Gençlerin Topluma Entegrasyonu İçin Mekansal Düzenlemelerin Yapılması CMDP Projesi	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	8.000.000
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	SODES GÜDÜMLÜ Projeleri	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	- *(8.800.000)
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	Tüm Birimler	01.03.2018-31.12.2018	-
Toplam (Dış Kaynak Dahil SOP Bütçesi)*				25.045.000
Toplam (Dış Kaynak Hariç ÇP Bütçesi)				16.245.000

3.3 Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP)

a. Amaç

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi’nin yüksek turizm potansiyelini harekete geçirerek sektörden elde edilen katma değerini yükseltmesi ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla bölgede yenilikçi ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesidir.

Programın özel amaçları ise:

- 1.Bölgede turizm rota ve destinasyonlarının oluşturulması,
- 2.Turizmde fiziki altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi,
- 3.Bölgenin turizm değerleri ile potansiyelinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımıdır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı, Onuncu Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS), Türkiye Turizm Stratejisi ve Çukurova Bölge Planı'nın hedef ve öncelikleri ile uyumlu olarak oluşturulmuştur. 10. Kalkınma Planı'nda turizmde nitelikli işgücü, tesis ve hizmet kalitesiyle uluslararası bir marka haline gelmesi; daha üst gelir grubuna hitap edecek şekilde turizm ürün ve hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve iyileştirilmesi; turizm değer zincirinin her bileşeninde kalitenin artırılması ve sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde bölgesel kalkınmada öncü bir sektör haline gelmesi temel amacı belirlenmiştir. Bu amaca paralel olarak, Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının amacı, turizm sektöründe katma değerin artırılması ve sürdürülebilir kılınması olarak belirlenmiştir.

Ülke ekonomilerinde önemli bir yeri olan turizm sektörünün boyutları giderek genişlemektedir. Turizm sektöründe yapılan her türlü harcama, ekonomide bir hareketlilik, canlılık oluşturmakta ve ülke ekonomilerini finansal anlamda olumlu yönde etkilemektedir. Turizmin ülke ekonomilerine sağladığı etkinin düzeyi, aynı zamanda turizm sektörünün gelişme düzeyini de yansıtabilmektedir. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, Türkiye'de turizm sektörünün gelişmesinin yeni iş ve istihdam olanaklarının artmasına ve böylece gelirin ve refahın artmasına imkân sağladığını vurgulamaktadır. Bu çerçevede 2001 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısı 11 milyon civarında iken 2012 yılına gelindiğinde yaklaşık 32 milyona ulaşmış olup, elde edilen gelir de aynı dönemde 10 milyar ABD dolarından, 2012 yılında yaklaşık 30 milyar ABD dolarına yükselmiştir. 10. Kalkınma Planı'nda bahsedildiği üzere dünyadaki eğilimler, bireylerin eğitim ve refah düzeyindeki yükselmenin artarak devam edeceğini ve turizmde deneyimli gezgin grubunun büyüyeceğini göstermektedir. Turist tercihleri kutuplaşacak, yenilik ve çeşitlilik talebi artmaya devam edecek, konfor ve macera motifleri ağırlıklı hale gelecektir. Bu kapsamda, turizmin çeşitlendirilmesi ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi önem taşımaktadır.

Çukurova Bölgesini oluşturan Adana ve Mersin güçlü turizm potansiyeline sahip illerimizdir. Mersin, tarihsel ve kültürel kaynaklarının çeşitliliği, coğrafi özellikleri ve deniz-kum-güneş kaynaklı kitle turizmine yönelik altyapısıyla geniş ve canlı bir turizm potansiyeline ve çeşitliliğine sahiptir. Mersin, farklı turizm türlerinde değerlendirilebilecek doğal, tarihi ve kültürel kaynaklarıyla, özellikle kongre, fuar, sağlık, deniz, kent, kültür turizmi ve eko turizm alanında büyük avantajlar taşımaktadır. Adana, binlerce yıllık tarihi geçmişi, bu geçmişten günümüze kalan sayısız tarihi eserleri; kaleleri, antik kentleri, konakları, mutfağı, doğal güzellikleri, el sanatları; coğrafi ve iklim özellikleri nedeniyle Adana, mevcut turizm potansiyeli ve çeşitliliği açısından oldukça zengindir. Adana ilinde 1 Kültür ve Turizm Koruma ve

Gelişim Bölgesi (KTKGB) (Karataş-Yumurtalık) ve 1 Turizm Merkezi (Yumurtalık) bulunmaktadır. Mersin ilinde ise 2 KTKGB (Tarsus, Tarsus Gülek-Karboğazı) ve 6 Turizm Merkezi (Silifke Narlıkuyu-Akyar, Taşucu-Boğsak, Kargıcak, Ovacık, Gülnar-Ortaburun, Anamur-Melleç) bulunmaktadır. Doğal, tarihi ve kültürel açıdan çok zengin olan Çukurova Bölgesinde bu değerlerin turizme kazandırılması ile bölge ekonomisi içinde turizmin payı artacak ve yeni istihdam olanakları yaratılmış olacaktır.

Ancak bölgemizdeki güçlü turizm potansiyelini harekete geçirebilmek, önemli bir destinasyon ve marka haline gelmesini sağlamak, turistik değerlerin turizm ürünü haline dönüştürülmesini sağlamak, illerimize gelen turist sayısını ve turizm gelirlerini artırmak için bölgedeki gerekli turizm altyapı ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bu kapsamda Çukurova Bölgesinin turizm potansiyelini dikkate alan belirli bir strateji çerçevesinde, sektörü harekete geçirecek altyapı eksikliklerini gidermeye, hizmet kalitesini yükseltmeye ve bölgenin kültür ve turizm değerlerinin etkin biçimde tanıtımına yönelik olarak Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Bölgesel Turizm Stratejisi Çalışması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Strateji Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
Turizmde Hedef Pazar Araştırması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Araştırma Raporu, Ajans Faaliyet Raporu
Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarları	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarlarına iştirak eden firma/sektör temsilcisi	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporu
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, sektörel işbirliği toplantısı	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım Faaliyetleri kapsamında düzenlenen organizasyonlar	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Çıkılan Mali Destek Programı Çağrısı	Ajans Destekleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

Uygulanan Fizibilite Desteği Projesi	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan Faiz Desteği/Faizsiz Kredi Desteği Programı	Ajans Destekleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Uygulanan CMDP Projeleri	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Toplantı Tutanakları
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Rapor

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2,3	Hedef ülkeden gelen turist geceleme sayısındaki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
1,2,3	Hedef ülkeden sağlanan turizm gelirlerindeki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
2	Ajans destek programları ile kalite standardını yükselten turizm işletmesi	Adet	5	İl Kültür Turizm Md. Verileri, Ajans Faaliyet Raporu
1	Yeni oluşturulan turizm rotası/destinasyonu	Adet	3	İl Kültür Turizm Md. Verileri
3	Tanıtım sitesi/portalları erişim/kullanımındaki artış oranı	%	50	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel Turizm Stratejisi Çalışması:

Bölgenin mevcut turizm potansiyelinin değerlendirilerek öncelikle desteklenmesi gereken turizm alanlarının ve alternatif turizm faaliyetlerinin tanımlandığı, bölgenin turizm alt sektörleri itibariyle strateji ve önceliklerinin belirlendiği “Bölgesel Turizm Stratejisi” çalışması 2018 yılının ilk yarısında tamamlanacaktır.

Turizmde Hedef Pazar Araştırması:

Turizmde hedef pazarların belirlenerek tanıtım faaliyetlerinde odaklanmanın sağlanacağı “Turizmde Hedef Pazar Araştırması” 2018 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir.

Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması:

Hazırlanan Bölgesel Turizm Stratejisi ile geliştirilecek olan stratejik bakış açısıyla birlikte, bölgede öne çıkabilecek turizm rota ve destinasyonlarının belirlenmesi, bu rota ve destinasyonlardaki turizm tesislerinin fiziki ve beşeri altyapılarının güçlendirilmesi, bütüncül bir bakış açısıyla rota ve destinasyonların ürün haline getirilerek tur operatörlerinin ve acentaların ilgi duyacağı şekle getirilmesi amacıyla başlatılan “Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması” 2018 yılında gerçekleştirilecektir.

ii. Tanıtım ve Yatırım Destek

Uluslararasılaşma Faaliyetleri:

Çukurova Kalkınma Ajansı, bugüne kadar özellikle turizm alanında sektörle yakın işbirliği içerisinde önemli fuarlara katılım göstermiştir. Geçmiş senelerdeki fuar deneyimlerinden yola çıkılarak hedef pazarlarda ve standlı fuarların çok daha verimli geçtiği görülmüştür.

Çukurova Bölgesi’nin coğrafi konumu, ilişkileri, dış ticareti gibi konular değerlendirildiğinde ve bölgedeki paydaşların görüşleri ışığında 2018 yılında Orta Doğu ülkeleri hedef pazar olarak belirlenmiştir. Yurtdışı etkinliklerde Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Lübnan ve İran gibi ülkelere öncelik verilmiştir. Bu bakış açısından hareketle, turizmde ve ekonomide son dönemdeki küresel gelişmeler de göz önünde bulundurularak bölge için daha öncelikli olan yurtiçindeki EMITT ve Travel Turkey, yurtdışındaki TITE Tahran Uluslararası Turizm Fuarına standlı olarak, ATM Dubai Turizm Fuarına ise Bakanlık standında “desk” olarak katılım sağlanması planlanmaktadır.

Turizmde çeşitliliğin sağlanması amacıyla bölgemiz için potansiyel arz eden sağlık turizmi ve kruvaziyer turizmi alanlarında, daha önce de katılım sağlanmış olan “Hestourex Sağlık ve Spor Turizmi Fuarı” na katılım gösterilmesi öngörülmektedir. Sıralanan bu turizm fuarlarına düzenli katılımın sürdürülmesinin, bölgenin bir turizm destinasyonu olarak tanıtımına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, uluslararasılaşma faaliyetleri kapsamında, hedef pazardaki Ortadoğu ülkeleri öncelikli olmak üzere, turizm heyetlerinin ağırlanması ve B2B organizasyonları düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda MENA ülkeleri ile uluslararası turizm zirvesi düzenlenmesi, Katar ve İran’dan gelecek turizm heyetlerinin ağırlanması hedeflenmektedir.

Tanıtım Faaliyetleri:

Turizme yönelik olarak bölgenin kültürel ve turistik değerlerinin daha iyi tanıtımı için 2017 yılında başlatılan “Turizm Web Sitesi ve Aplikasyon Çalışması” 2018 yılında tamamlanacaktır. Böyle bir web sitesi ve aplikasyonun sürdürülebilirliğinin ve etkinliğinin artırılması için bölgedeki ilgili tüm paydaşlarla işbirlikleri kurulacaktır. Buna ek olarak; bölgedeki turistik ve kültürel değerlerin ortak bir doküman altında toplanmasını sağlayacak kitap, tematik tanıtım broşürü, dijital, görsel ve basılı materyaller gibi ürünlerin oluşturulmasına imkan sunacak “Turistik ve Kültürel Değerler Çalışması” yapılacaktır.

Diğer yandan, turizmde önemli tanıtım mecralarından birisi olan sosyal medya fenomenleri, gurme ve seyahat yazarları ile “blogger”ların bölgeye getirilerek ağırlanması ve “famtrip” organizasyonları ile bölgenin turistik değerlerinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının yapılması planlanmaktadır. Ayrıca, tanıtım faaliyetleri kapsamında fotoğraf ve hediyelik eşya tasarımı yarışmaları düzenlenmesi ve bölgedeki turizm merkezlerine ilişkin yatırım tanıtım promosyon malzemeleri hazırlanması öngörülmektedir.

iii. Ajans Destekleri

TURİZM SOP’ı çerçevesinde 2018 yılı içinde teklif çağrısı ilanı ile başlatılacak bir mali destek programı bulunmaktadır:

-Turizmin Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programı.

Turizmin Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi’nin mevcut turizm potansiyelini harekete geçirerek sektörden elde edilen katma değer artırılması ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla bölgede yenilikçi ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesine katkıda bulunulmasıdır. Desteklenecek projeler için öncelik alanları şunlardır:

Öncelik 1: Çukurova Bölgesi’nde tarihi, doğal ve kültürel mirasın turizm amaçlı kullanımını artırarak yerel destinasyonların oluşturulması ve geliştirilmesi,

Öncelik 2: Çukurova Bölgesi’nde turizmin çeşitlendirilmesi ve alternatif turizm çeşitlerinde tesis ve hizmet altyapısının geliştirilmesi.

Diğer yandan, 2018 yılında başlatılması öngörülen fizibilite desteği programının Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında da kullanılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, bölgenin turizm alanında gelişmesine katkı sağlayacak projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilebilecektir. Bu kapsamda fizibilite desteğinden yararlanabilecek kurumlar arasında, yerel

yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler sayılabilir.

Ayrıca, faiz desteği ile faizsiz kredi desteği programlarının Bakanlık düzeyinde hazırlık çalışmalarının tamamlanmasıyla 2018 yılı içerisinde başlatılması beklenmektedir. Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde TR62 bölgesinde uygulanması düşünülen Faiz Desteği ile Faizsiz Kredi Desteği programlarının ana amacı turizm işletmelerinin hizmet kalitesinin ve rekabet güçlerinin artırılması olacaktır.

Ayrıca, TURİZM SOP uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, turizmin geliştirilmesine yönelik güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

iv. Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında sağlanan desteklerdir. Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amacıyla yürütülen "Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı"nın hedef alanları olan nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde metropolleşme eğilimi taşıyan kentsel merkez niteliğindeki kentler arasında Adana ve Mersin de yer almaktadır. TURİZM SOP'ı çerçevesinde 2018 yılında uygulama süreci yürütülecek olan bir CMDP projesi bulunmaktadır. Bu proje, Mersin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın proje yürütücüsü olduğu "Cennet Cehennem Ören Yeri Çevre Düzenlemesi, Meryem Ana Kilisesi ve Zeus Tapınağı Restorasyonu CMDP Projesi"dir. Bunun yanında, CMDP kapsamında desteklenmesi için Bakanlığa sunulmak üzere üzerinde çalışmaların devam ettiği proje önerileri de bulunmaktadır. Bu projelerden konuları itibariyle ilgili olanlar, Bakanlıkça onaylanması halinde TURİZM SOP kapsamına alınacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2018		2019		2020	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Bölgesel Turizm Stratejisi Çalışması	X					
Turizmde Hedef Pazar Araştırması	X					
Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	X	X				
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında turizm fuarlarına katılım sağlanması	X	X	X	X	X	X
Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında B2B, heyet ve çalışma ziyaretleri, sektörel işbirliği toplantısı düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
Tanıtım Faaliyetleri kapsamında organizasyonlar düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
2018 Yılı Mali Destek Programları Teklif Çağrısı, Proje Kabul ve Değerlendirme Süreci	X					
2018 Yılı Mali Destek Programları Proje Uygulama Süreci		X	X	X	X	
Fizibilite Desteği	X	X	X	X	X	X
Faiz Desteği/Faizsiz Kredi Desteği		X	X	X	X	X
CMDP Proje Desteği	X	X	X	X		
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

2018 yılının ilk altı aylık bölümünde Bölgesel Turizm Stratejisi Çalışması ve Turizmde Hedef Pazar Araştırması tamamlanacaktır. Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması ise 2018 yılı boyunca devam edecektir. Uluslararasılaşma faaliyetleri kapsamında yıl boyunca turizm fuarlarına katılım sağlanacak, B2B, heyet ve çalışma ziyaretleri, sektörel işbirliği toplantıları düzenlenecektir. Tanıtım faaliyetleri kapsamında web sitesi ve portallar oluşturulacak, sosyal medya fenomenleri, gurme ve seyahat yazarları ile “blogger”ların ağırlanacak ve “famtrip” organizasyonları düzenlenecek, fotoğraf, hediyeelik eşya tasarımı yarışmaları organize edilecek, dijital, görsel ve basılı materyaller, turizm merkezleri yatırım ve tanıtım materyal ve promosyon malzemeleri üretilecektir.

2018 Yılı Mali Destek Programları kapsamında teklif çağrılarının ilanı da yılın başında yapılacak, proje başvurularının alınarak değerlendirilmesi sonunda yılın ikinci yarısında sözleşmelerin imzalanmasıyla proje uygulama süreçleri başlayacaktır.

2019 ve 2020 yılları boyunca Mali Destek Programları kapsamında desteklenen projelerin uygulama süreçleri devam edecektir. Ayrıca faiz desteği, faizsiz kredi desteği ve cazibe merkezleri destekleme programı gibi destek türlerinde de 2018 yılında başlatılacak olan proje uygulama süreçleri 2019 ve 2020

yıllarında sürdürülecektir. 2018 yılında uygulamaya başlayacak olan bir diğer destek türü olan fizibilite desteği, SOP kapsamında gerekli görülen fizibilite çalışmalarının tamamlanması için kullanılacak ve Ajans insan kaynağının bu destek türünde de bilgi ve tecrübe kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

2018, 2019 ve 2020 yıllarının tamamında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları belirli bir rutin çerçevesinde sürdürülecek ve yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi için faaliyet ve projelerin yakın takibi sağlanacaktır.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. Yatırım Destek Ofisleri, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri ile Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birim Başkanları SOP Yürütme Kurulu'nun Ajansı temsilen doğal üyeleridir. Bunların dışında, kurumları temsilen Adana ve Mersin Büyükşehir Belediyeleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Adana Tanıtım ve Kalkınma A.Ş., Mersin Turizm İşletmecileri Derneği (MERTİD), Çukurova Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (ÇUKTOB) ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)'nden birer temsilci SOP Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini oluşturur. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

AYDO, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve

diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi AYDO'ya aittir.

Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Bölgesel Turizm Stratejisi Çalışması	AYDO, MYDO, PPB	01.01.2018-30.06.2018	100.000
Araştırma, Analiz, Programlama	Turizmde Hedef Pazar Araştırması	AYDO, MYDO	01.01.2018-30.06.2018	100.000
Araştırma, Analiz, Programlama	Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	AYDO, MYDO	01.01.2018-31.12.2018	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma Faaliyetleri	AYDO, MYDO, DHB	01.01.2018-31.12.2018	1.300.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım Faaliyetleri	AYDO, MYDO, DHB	01.01.2018-31.12.2018	700.000
Ajans Destekleri	Turizmin Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Programı	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	5.000.000
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	500.000
Ajans Destekleri	Faiz Desteği ve Faizsiz Kredi Desteği	PUB, İDB	01.07.2018-31.12.2018	2.500.000
Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Cennet Cehennem Örenyeri Çevre Düzenlemesi, Meryem Ana Kilisesi ve Zeus Tapınağı Restorasyon CMDP Projesi	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	10.000.000
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	Tüm Birimler	01.03.2018-31.12.2018	-
Toplam				20.300.000

4. KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KURUMSAL SOP)

a. Amaç

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının genel amacı, kurumun tüm yönlerini, özellikle kültürünü etkilemek suretiyle organizasyonun etkinliğini artırmak ve planlı bir şekilde bütün sistemde olumlu değişiklik oluşturmak için kurum stratejilerinde, tasarımlarında ve işleyişte temel değişiklikler yapılmasını sağlamaktır. Programın özel amaçları ise:

- 1.Kurum stratejisinin mevcut koşulların ışığında yeniden tanımlanması,
- 2.Kalite yönetim sisteminin geliştirilmesi,
- 3.İnsan kaynakları ve kurumsal iletişim stratejilerinin güncellenmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2018 yılı içerisinde Ajansın Sonuç Odaklı Programlama sürecinde yaşadığı çalışmalar göz önüne alındığında, oluşturulan programların başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için kurumun ve mevcut insan kaynağının da bu dönüşüme hızlı ve doğru bir şekilde adapte olması gerekmektedir. Bu çerçevede SOP yaklaşımı kapsamında Kurumsal Stratejik Planın güncellenmesi, İnsan Kaynakları Stratejisinin revize edilmesi, Kurumsal İletişim Stratejisinin yenilenmesi ve halihazırda başlatılmış bulunan Kalite Yönetim Sisteminin geliştirilmesi çalışmalarının sürdürülmesi öngörülmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kurumsal Stratejik Plan	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Stratejik Plan Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
İnsan Kaynakları Stratejisi	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Strateji Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
Kurumsal İletişim Stratejisi	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1	Strateji Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu

Kalkınma Ajansları Konferansı	İşbirliği ve Koordinasyon	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelik / geliştirilen işbirliği	İşbirliği ve Koordinasyon	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Personel başına alınan eğitim miktarı	Kapasite Geliştirme	Adam/Gün	10	Ajans Faaliyet Raporu
MDP İzleme Değerlendirme Çalışmaları kapsamındaki etki analizi	Diğer Faaliyetler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	İzleme ve Değerlendirme	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

KURUMSAL SOP kapsamında 2018 yılında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2,3	Çalışan memnuniyetindeki artış	%	30	Çalışan Memnuniyet Anketi
2,3	Dış paydaş memnuniyetindeki artış	%	30	Dış Paydaş Memnuniyet Anketi
3	Sosyal medya hesapları takip sayısındaki artış	%	40	Ajans Faaliyet Raporu
2	Kurumsal kalite standardı belgesinin alınması	E/H	-	Ajans Faaliyet Raporu
1	Kurumsal strateji belgesinin güncellenmesi	E/H	-	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i.Araştırma, Analiz ve Programlama

Sonuç Odaklı Programlama Yaklaşımı Çerçevesinde Kurumsal Stratejik Planın Güncellenmesi:

Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımına geçilmesiyle birlikte kurumun çalışma şeklinde ve kurumsal önceliklerinde bazı değişiklikler olduğu için Kurumsal Stratejik Planın güncellenmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyaç çerçevesinde, dış paydaşların da katkısının alınması suretiyle Kurum Stratejik Planı revize edilecektir.

Sonuç Odaklı Programlama Yaklaşımı Çerçevesinde İnsan Kaynakları Stratejisinin Revize Edilmesi:

Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımı çerçevesinde kurumun iş yükü hacmi ve dağılımındaki değişim ve personel yetkinlikleri göz önüne alınarak İnsan Kaynakları Stratejisi güncellenecektir. Stratejinin yenilenmesi sonrasında 2018 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen diğer insan kaynakları faaliyetleri şunlardır:

- Ajans yeni personel istihdamı sürecinin yürütülmesi,
- Yeni istihdam edilen personele Ajansın SOP çerçevesindeki yapılanmasına uygun oryantasyon programının uygulanması,
- Ajans mevcut insan kaynakları verilerinin güncellenmesi, yedekleme planlarının hazırlanması,
- Ajans personelinin bilgi, beceri ve niteliklerinin bölgesel ve kurumsal önceliklere göre geliştirilmesi.

Sonuç Odaklı Programlar Çerçevesinde Kurumsal İletişim Stratejisinin Güncellenmesi:

Ajans faaliyetlerinin bölgede daha fazla tanınması ve Ajansın kurumsal olarak bilinir hale gelmesi, bölgede hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Ajansın başarısı, iyi uygulamaların yanısıra bölge halkının çeşitli faaliyetlere katılımları ve sahiplenmelerini gerektirmektedir. Bu nedenle iletişim faaliyetleri, gerek Ajansın etkin bir şekilde çalışabilmesi, gerekse ülkemizde henüz kurulan kalkınma ajanslarına model oluşturması bakımından büyük önem taşımaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2018 yılında gerçekleştirilecek olan iletişim ve tanıtım faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir:

- Kurumsal İletişim Stratejisinin güncellenmesi ve bu çerçevede bir algı anketi çalışmasının gerçekleştirilmesi,
- Ajans kurumsal kimliğine uygun promosyon malzemelerinin yapılması,
- Ajansın bölgedeki farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik Ajans ve faaliyetlerinin farklı toplumsal kesimlere tanıtılması için düzenlenen organizasyonlarda farkındalık yaratılması,
- Ajans faaliyetleri hakkında basın bülteni hazırlanarak basının bilgilendirilmesi, bültenlere kurum internet sitesinde yer verilerek kamuoyunun bilgi sahibi olmasının sağlanması,
- Medya takip hizmetinin alınması,
- Basında yer alan Ajans haberlerinin düzenli olarak izlenerek raporlanması, kurum web sitesinde yayınlanması, Ajans personelinin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulan basın panosunun sürekli güncel tutulması,
- Kurum internet sitesinin yenilenmesi, yeni sitede yer alan haberlerin ve duyuruların düzenli aralıklarla güncellenmesi.

İzleme Değerlendirme Çalışmaları:

Geçmiş yıllarda başlatılmış olan mali destek programları çerçevesinde uygulama süreci devam eden projeler tamamlanacak. Bu çerçevede devam eden projelerin izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları:

Ajans, kurumsallaşma çalışmaları kapsamında 2012 yılında Türkiye Kalite Derneği (KALDER) ile İyi Niyet Bildirgesi imzalamış; 22 Şubat 2013 tarihinde KALDER'e üye olmuştur. Kurumsal çapta gerekli olan eğitimler doğrultusunda "EFQM Mükemmellik Modeli", "RADAR Tekniği ile Öz Değerlendirme" eğitimleri tamamlanmış ve Ajansın kendi faaliyetlerini kapsamlı, sistematik ve düzenli olarak gözden geçirmesini sağlayacak "Öz Değerlendirmesi" yapılmıştır. Sonuçlara yönlendirme, müşteri odaklılık, liderlik ve amacın tutarlılığı, süreçler ve verilerle yönetim, çalışanların geliştirilmesi ve katılım, sürekli öğrenme, yenilikçilik ve iyileştirme, işbirliklerinin geliştirilmesi ile toplumsal sorumluluk gibi alanlarda kurumun güçlü ve zayıf yönleri belirlenmiş (SWOT analizi), iyileştirilmesi gereken alanlar tespit edilmiş, bu yönlü stratejilerin geliştirilmesi ve gelişmelerin düzenli bir şekilde ölçülmesine yönelik adımlar atılmıştır. Bu kapsamda iyileştirilmesi gereken alanlara yönelik KALDER ile işbirliği içerisinde gerekli çalışmalar 2018 yılı içerisinde sürdürülecektir. Bu çerçevede, çalışan memnuniyeti ile dış paydaş değerlendirme anketi uygulanacak, Ajans performans değerlendirme sisteminin revizyonu çalışması gerçekleştirilecektir.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

Kalkınma Ajansları Konferansı Kapsamında İşbirlikleri ve Koordinasyon Çalışmaları:

3. Kalkınma Ajansları Konferansına TR62 bölgesinin ev sahipliği yapması çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı rehberliğinde ve diğer kalkınma ajanslarından temsilcilerin katılımıyla bir organizasyon komitesi oluşturulacak ve konferans organizasyonunun planlanması süreci işbirliği içerisinde gerçekleştirilecektir. Konferansın organizasyona ilişkin hazırlıkların tamamlanmasına bağlı olarak 2018 yılının ilk altı ayı içerisinde yapılması öngörülmektedir.

Ulusal ve Uluslararası Kuruluşlara Üyelik ve Bu Kurumlarla İlişkilerin Takibi:

Ajans faaliyetleri çerçevesinde üyeliğin yararlı bulunduğu ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelik işlemleri takip edilecektir. Ayrıca, sektörel, iktisadi ve sosyal konularda Ajans uzmanlarının küresel,

ulusal ve bölgesel düzeyde güncel gelişmeleri yakından takip edebilmesi için ulusal ve uluslararası yayınların satın alınması ve bu konulardaki gelişmelerin takip edilmesi öngörülmektedir.

Kamu Yatırım Tekliflerinin Değerlendirilmesi:

2017 tarih ve 10924 sayılı “2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı”nın “Yerel Koordinasyon” başlıklı 20. maddesinde; “... yatırımların bölge planlarına uyumu ve bölgesel bütünlüğünün sağlanması için kalkınma ajansları tarafından gerekli teknik destek sağlanır ve bir değerlendirme raporu hazırlanır. Bu doğrultuda, illerin yatırım teklifleri hazırlanan değerlendirme raporu da dikkate alınarak kalkınma ajanslarının yönetim kurullarında görüşüldükten sonra merkeze gönderilir” ifadesi yer almaktadır. Bu kapsamda, 2018 yılı içerisinde illerin planlama ve koordinasyon müdürlükleri ile irtibat halinde kamu kurumlarından gelen yatırım teklifleri konsolide edilecek, yatırım tekliflerinin 2014-2023 Çukurova Bölge Planı ile uyumluluğu değerlendirilerek Ajans Yönetim Kuruluna sunulacaktır. Ayrıca, dönem içerisinde bölgenin stratejik öncelikleri açısından önemli görünen kamu yatırımları önerilerinin tespit edilmesi halinde, ilgili yatırımlara dair Bilgi Formları doldurularak, Bakanlık ile paylaşılacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi:

Çukurova Kalkınma Ajansı İnsan Kaynakları Politikası temel ilkeleri ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği çerçevesinde, Ajanstaki görev yapan personel başına yılda 10 günden az olmamak üzere hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2018 yılı için birimlerce öngörülen eğitim faaliyetleri aşağıda sunulmaktadır:

Planlama ve Programlama Birimi personelinin, bölgesel rekabet, değer zinciri geliştirme (upgrading), girdi-çıkı analiz, panel data ve zaman serisi analizleri gibi ileri istatistikî analiz yöntemleri ile benzeri konularda eğitim alması öngörülmekte; bu sayede personelin planlama, programlama, analiz ve araştırma çalışmalarını daha etkin bir şekilde gerçekleştirmesi hedeflenmektedir. Proje Uygulama Biriminde görev yapan personelin proje yönetimi (Project Management Professional–PMP), fizibilite hazırlama ve benzeri alanlarda eğitim alması planlanmaktadır. Bu eğitimler ile personelin proje yönetimi konusunda teknik bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmektedir. İzleme ve Değerlendirme Biriminde görev yapan personelin mali tablolar analizi, KOBİ ve ticari kredilerde kredi risk yönetimi ve benzeri alanlarda eğitim alması ve izleme ve değerlendirmede kurumsal kapasitenin yükselmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Yatırım Destek Ofislerinde, ileri düzey yatırım

promosyonu, mentörlük, ekonomik analiz yöntemleri ve stratejik planlama, dış ticaret ve benzeri konularda eğitimlerin alınması planlanmaktadır. Böylelikle ilgili personelin bölgenin iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ve tanıtımına sağladığı katkının artırılması hedeflenmektedir. Destek Hizmetleri Biriminde görevli personelin kurumsal iletişim ve marka yönetimi, iş hukuku ve sosyal güvenlik mevzuatı ve benzeri konularda eğitimler alması ve eğitim programlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşlardan destek alınarak uygulanması sayesinde sorumlu personelin mevcut iş ve işlemlerindeki verimliliğinin ve kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi çerçevesinde ise kurumsal risk yönetimi (KRY), toplumsal cinsiyet eşitliği, katılım, yerel ve kırsal kalkınma ile satın alma gibi konularda eğitim alınması öngörülmektedir. Ayrıca tüm personel, Kalkınma Bakanlığı, Kalkınma Bankası ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenecek olan eğitimlere ilgi ve uzmanlık alanları çerçevesinde katılım sağlamaya devam edecektir.

iv. Diğer Faaliyetler

Destek Hizmetleri Faaliyetleri:

Ajansın etkin biçimde çalışmasına yönelik olarak destek hizmetleri kapsamında aşağıda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Ajans faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan tüketim malzemesi, ofis ekipmanı ve demirbaş malzeme alımı yapılması,
- Ajans hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ek araçların kiralama yoluyla temin edilmesi,
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesi çerçevesinde mali istatistiklerin toplanması, bütçe ve muhasebe işlemleri için Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)'nin kullanılması, Ajansın muhasebe defterlerinin tutulması ve diğer mali konuların takibi için gerekli görüldüğü hallerde mali müşavirlik hizmetlerinin satın alınması,
- Menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderlerinin takibi,
- Ajansın sabit ve mobil telefon, faks, klima, jenarator bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Hizmet binalarının temizlik, güvenlik, bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Maaş, sosyal güvenlik primi, vergi ve diğer ödemelerin gerçekleştirilmesi,
- İhtiyaç duyulan yayınların temin edilmesi,
- Ajansın posta ve kargo hizmetlerine ilişkin hizmet alımı sözleşmelerinin yenilenmesi,
- Bilgi-işlem ve web hizmetleriyle ilgili olarak sözleşmeye bağlı hizmet alınması,
- Temsil ve ağırlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,

- Ajans promosyon materyallerinin temin edilmesi,
- Gayri maddi hak alımlarının takibi,
- Yönetim Kurulu faaliyetlerine ilişkin destek hizmetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Diğer idari hizmetlerin gerçekleştirilmesi.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri:

Mevcut kurumsal bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması,
- Ajansın web sitelerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi,
- Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülerek, gerektiğinde hizmet alımlarının yapılması.

Denetim Faaliyetleri:

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 25. maddesi gereğince ajanslarda iç ve dış denetim yapılması öngörülmektedir. Ayrıca, 3 Ağustos 2009 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği, iç denetim, dış denetim ve mali yönetim yeterliliği denetimi konularını düzenlemektedir. Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatına göre faaliyet gösteren yetkili bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından 2016 bütçe yılına dair 2017 yılı Mart ayında gerçekleştirilen dış denetim sonucunda; Ajans hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, mali tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetim yapılmış ve Ajansın gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

2017 bütçe yılına dair dış denetim faaliyeti ise 2018 yılı Mart ayı sonuna kadar gerçekleştirilecektir. 2018 bütçe yılına dair dış denetimi gerçekleştirmek için, SPK mevzuatına göre faaliyet gösteren yetkili bir bağımsız denetim kuruluşu ile sözleşme yıl sonuna kadar imzalanacaktır.

Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri:

Ajansımız hukuk müşavirliği faaliyetleri kapsamında 2018 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- Ajans'ın faaliyetleri kapsamında hukuki konularda görüş bildirilmesi,
- Mevzuata ilişkin çalışmalar kapsamında görüş bildirilmesi,

- Ajans faaliyetleri kapsamındaki ihale, mal ve hizmet alımı konularında sözleşmelerin ve idari şartnamelerinin hazırlanması ve/veya hazırlık çalışmalarına katkıda bulunulması,
- Taraf olunan davalarda Ajans'ın temsil edilmesi.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2018		2019		2020	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Kurumsal Stratejik Plan	X					
İnsan Kaynakları Stratejisi	X					
Kurumsal İletişim Stratejisi	X					
Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları	X	X	X	X	X	X
Kalkınma Ajansları Konferansı kapsamında işbirlikleri ve koordinasyon çalışmaları	X					
Ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelik ve bu kurumlarla ilişkilerin takibi	X	X	X	X	X	X
Kamu yatırım tekliflerinin değerlendirilmesi		X		X		X
Kurumsal eğitim programlarının düzenlenmesi	X	X	X	X	X	X
MDP İzleme Değerlendirme Çalışmaları	X					
Destek Hizmetleri Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Denetim Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	X	X	X	X	X	X

2018 yılının ilk altı aylık bölümünde Kurumsal Stratejik Plan, İnsan Kaynakları Stratejisi ve Kurumsal İletişim Stratejisi tamamlanacaktır. Türkiye Kalite Derneği (KALDER) ile 2017 yılında başlatılmış bulunan “Kurumsal Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları” SOP uygulama süreci boyunca devam edecektir. EFQM modeli çerçevesinde yürütülen çalışmalar sonunda Ajansın kalite sertifikası sahibi olması hedeflenmektedir.

Kalkınma Ajansları Konferansı kapsamında işbirlikleri ve koordinasyon çalışmalarının 2018 yılı ilk yarısında tamamlanması ve konferansın gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

KURUMSAL SOP çerçevesinde Program uygulama süreci boyunca gerçekleştirilecek faaliyetler arasında, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla ilişkilerin takibi, kurumsal eğitim programları düzenlenmesi, geçmiş MDP izleme ve etki değerlendirme çalışmaları, destek hizmetleri, bilgi ve iletişim teknolojileri, denetim ve hukuk müşavirliği faaliyetleri sayılabilir.

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Destek Hizmetleri Birimi (DHB) sorumludur. DHB, SOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak SOP Yürütme Kurulu'nun sekretaryasını yürütecektir. Ajans Genel Sekreteri, PPB Birim Başkanı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörleri ile Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birim Başkanları SOP Yürütme Kurulu'nun doğal üyeleridir. Talep gelmesi ve SOP Yürütme Kurulu'nun onaylaması durumunda Kurul'a yeni üyeler alınabilir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, SOP Yürütme Kurulu'nun her altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarında ele alınır ve aynı zamanda Kurul toplantısı akabindeki ilk Ajans Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üleriyle paylaşılır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. SOP Yürütme Kurulunun gerekli bulması halinde SOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir ve faaliyet ve projelere ilişkin fikirlerini sunabilirler.

DHB, üçer aylık dönemlerde ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulanmasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP Yürütme Kurulu toplantılarında da izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin genel

bilgilendirme Yürütme Kurulu üyeleriyle paylaşılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

KURUMSAL SOP'a ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi DHB'ye aittir.

KURUMSAL SOP kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Kurumsal Stratejik Plan	Tüm Birimler	01.01.2018-30.06.2018	-
Araştırma, Analiz, Programlama	İnsan Kaynakları Stratejisi	DHB	01.01.2018-30.06.2018	-
Araştırma, Analiz, Programlama	Kurumsal İletişim Stratejisi	DHB	01.01.2018-30.06.2018	130.000
Araştırma, Analiz, Programlama	Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları	Tüm Birimler	01.01.2018-31.12.2018	100.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Kalkınma Ajansları Konferansı kapsamında işbirlikleri ve koordinasyon çalışmaları	Tüm Birimler	01.02.2018-30.06.2018	600.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelik ve bu kurumlarla ilişkilerin takibi	DHB	01.01.2018-31.12.2018	100.000
Kapasite Geliştirme	Kurumsal Eğitim Programları Düzenlenmesi	DHB	01.01.2018-31.12.2018	350.000
Diğer Faaliyetler	MDP İzleme Değerlendirme Çalışmaları	İDB	01.01.2018-30.06.2018	230.000
Diğer Faaliyetler	Personel Ödemeleri	DHB	01.01.2018-31.12.2018	8.350.000
Diğer Faaliyetler	Destek Hizmetleri Faaliyetleri	DHB	01.01.2018-31.12.2018	4.225.000
Diğer Faaliyetler	Denetim Faaliyetleri	DHB	01.01.2018-31.12.2018	25.000
Diğer Faaliyetler	Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri	Hukuk Müşaviri	01.02.2018-31.12.2018	20.000
SOP İzleme Değerlendirme	SOP Yürütme Kurulu Toplantıları	DHB	01.03.2018-31.12.2018	-
Toplam				14.130.000

5. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

a. Amaç

Yerel Kalkınma Fırsatları ile amaçlanan, diğer sonuç odaklı programlara girmeyen alt program, proje ve faaliyetlerin bölgenin kalkınma öncelikleri çerçevesinde bütüncül şekilde değerlendirilmesidir. Bu çerçevede, konu ve içerik bakımından Ajansımız tarafından oluşturulmuş bulunan dört sonuç odaklı program çerçevesinde değerlendirilmesi mümkün olmayan alt program ve faaliyetler bu kapsamda ele alınmıştır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yerel kalkınma fırsatları temelde iki grup altında değerlendirilmiştir. İlk grupta Ajans tarafından yürütülmekte olan faaliyetler kapsamında sonuç odaklı programlarla doğrudan ilişkili görülmediği için yerel kalkınma fırsatları altında değerlendirilen alt program ve faaliyetler yer almaktadır. Bunlar:

1. Teknik Destek Programı:

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 32/1 maddesine göre Ajans; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yönetmelikte tanımlanan kurumların yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için, mevcut imkanları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da zorunlu hallerde hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilir. 2018 yılı içinde uygulanacak olan Teknik Destek Programı kapsamında yukarıda ifade edilen Sonuç Odaklı Programlar kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayan konulara ilişkin teknik destek başvurularına da yanıt verilebilmesi için 2018 Yılı Teknik Destek Programının esnek bir biçimde tasarlanması kararlaştırılmıştır.

5.2 KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü Kapsamındaki Teknik Destek Faaliyetleri:

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında 15 Kasım 2010 tarihinde imzalanan "KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü" kapsamında verilebilecek teknik destekler hususunda T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Yardım Heyeti Başkanlığı'nın yardım talebi ve davetleri üzerine Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hibe destekleri

konusunda başlatılan teknik destek faaliyetleri sürdürülmektedir. Her yıl yenilenen mali destek programları kapsamında Ajans, KKTC’de bilgilendirme toplantıları düzenlemekte ve potansiyel başvuru sahipleri için proje hazırlama ve proje döngüsü yönetimi eğitimleri vermektedir. Çukurova Kalkınma Ajansı “KKTC’de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü” çerçevesinde ilgili bakanlıklar tarafından yürütülen mali destek programlarının hazırlanması ve uygulanması aşamalarında teknik yardım ve gözetim görevlerini 2018 yılında da yerine getirmeye devam edecektir.

3. Ajansın Geçmiş Dönemlere İlişkin Mali ve Teknik Destek Uygulamaları:

Ajansın daha önce açmış olduğu teklif çağrıları kapsamında proje uygulama süreci süren iki mali destek programı bulunmaktadır. Bunlar 2016 yılı Mikro İşletmelerde Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile 2015 yılı Üretim ve Çevre Altyapısının İyileştirilmesi Mali Destek Programıdır. 2016 yılı programından uygulama süreçleri devam eden 13 proje bulunmakta iken, 2015 yılı programından 3 proje tamamlanma aşamasındadır. Bunlara 2017 yılı sonunda devam eden teknik destek programı kapsamında devam eden projeler de eklenebilir. Önceki dönemden kalan bu mali ve teknik desteklerin ödemeleri yerel kalkınma fırsatları kapsamında 2018 yılı içinde tamamlanacaktır.

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamındaki ikinci grupta ise, Ajans tarafından halihazırda öngörülemeyen, ancak 2018 yılı içerisinde ortaya çıkması muhtemel fırsat alanlarındaki faaliyetler yer almaktadır. Bu kapsamdaki yeni tüm faaliyet ve programların stratejik tercihlerle uyumu dikkate alınacaktır. İkinci gruptaki muhtemel bu faaliyetlere örnek olarak yeni güdümlü proje önerileri ile Ajansın sonuç odaklı programları ile bütüncül biçimde değerlendirilebilecek konferans/çalıştay/tanıtım etkinlikleri verilebilir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

2018 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Teknik Destek Programı ile desteklenen proje	Ajans Destekleri	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
KKTC Teknik Destek Faaliyetleri kapsamında destek verilen program	Diğer Proje ve Faaliyetleri	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Geçmiş Dönem Mali ve Teknik Destek Uygulamaları kapsamında sonlandırılan program	Ajans Destekleri	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında muhtemel faaliyet ve projeler	Diğer Proje ve Faaliyetler	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
--	----------------------------	------	---	-----------------------

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Teknik destek programları, bölgedeki beşeri sermayenin ve ilişkili olarak da bölgenin proje yazma ve yürütme kapasitesinin geliştirilmesi yanında kurumsallaşmanın sağlanması için faydalı görünmektedir. Teknik destek programı, yerel kalkınma fırsatı olarak değerlendirilebilecek tüm başvurulara yanıt verilebilmesi için esnek biçimde tasarlanırsa da, program kapsamında desteklenen projelerin Ajansın stratejik öncelikleri ve sonuç odaklı programların genel hedefleriyle uyumlu olmasına da özen gösterilecektir.

Gerek KKTC’de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü kapsamındaki teknik destek faaliyetleri, gerekse Ajansın geçmiş dönemlere ilişkin mali ve teknik destek uygulamaları ise halihazırda Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birimleri sorumluluğunda yürütülmektedir. İlgili bu birimler proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun biçimde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için çalışmalarını sürdürecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Teknik Destek Programı kapsamında verilecek eğitimlerin ve gerçekleştirilecek faaliyetlerin izleme ve değerlendirme işlemleri Ajans uzmanları tarafından yapılacak olup, eğitimlerin verimliliği, eğitimcilerin yeterliliği gibi konulara ilişkin projeler kapsamında notlar alınmakta, gerektiğinde raporlar hazırlanmaktadır.

Ajansın geçmiş dönemlere ilişkin mali ve teknik destek uygulamaları kapsamında yürütmekte olduğu proje izleme faaliyetleri ile KKTC’de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü kapsamındaki izleme faaliyetleri belirli bir rutin içerisinde sürdürülmektedir.

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	500.000
Ajans Destekleri	Teknik Destek Programı uygulama giderleri	PUB, İDB	01.03.2018-31.12.2018	10.000

Diğer Proje ve Faaliyetleri	KKTC Teknik Destek Faaliyetleri kapsamındaki teknik destek	PUB, İDB	01.01.2018-31.12.2018	50.000
Ajans Destekleri	Ajans Geçmiş Dönem Mali ve Teknik Destek Uygulamaları kapsamındaki projeler	İDB	01.01.2018-31.07.2018	3.500.000
Diğer Proje ve Faaliyetler	Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında muhtemel faaliyet ve projeler	Tüm Birimler	01.01.2018-31.12.2018	2.970.000
Toplam				7.030.000

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Orta ve uzun vadeli sonuç odaklı programa yaklaşımı ile kurumsal dönüşüm sürecini Kalkınma Bakanlığının öncülüğünde başlatmış olan kalkınma ajansları için 2018 yılı, sonuç odaklı düşünme, önceliklendirme, stratejik hareket etme, performansı ölçme ve değerlendirme gibi kavramların öne çıkışıyla bir geçiş dönemi olma niteliğindedir. Bu yaklaşımın 2019'dan itibaren başarıyla uygulanabilmesi için bu geçiş döneminde elde edilen tecrübe ve çıkarılan derslerin önemli bir payı olacaktır.

Ajans bu yaklaşımı hem kendi kurumsal yapısında, hem de bölgesinde doğru biçimde anlatabilmek ve uygulamaya koyabilmek için bazı çalışmaları başlatmış bulunmaktadır. İlk olarak Ajans üç yıllık programlama süreciyle ilgili olarak stratejik tercihlerini yapmıştır. Bu tercihleri yaparken bölgesel ve ulusal strateji dokümanları ile Ajansın bugüne kadar yaptığı tüm çalışmalar dikkate alınmıştır. Daha sonra, bu stratejik tercihleri hayata geçirebilmek adına sonuç odaklı programlar oluşturulmuştur. Bu programlar kurgulanırken Bölge Planı, Ajansın devam eden faaliyetleri, tematik ve sektörel odaklanmalar dikkate alınmıştır. Ajansın son iki yıldır yenilikçilik ve rekabet, girişimcilik, sosyal uyum, turizm gibi belli tematik alanlara odaklanan çalışma biçiminin sonuç odaklı programlama yaklaşımına geçişte önemli bir avantaj sağladığı düşünülmektedir.

Öte yandan, yerel paydaşların bu yeni yaklaşıma dahil edilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede Ajans, 2018 yılını bu yeni yaklaşımın yerelde iyi biçimde anlatılması ve sahiplenmenin sağlanması adına önemli bir yıl olarak değerlendirmektedir. 11 yılı aşkın bir süredir gerek verdiği mali ve teknik destekler, gerekse yaptığı analiz ve araştırma çalışmaları ve verdiği danışmanlık hizmetleri ile Bölge’de planlı ve projeli iş yapma kültürünün yerleşmesinde önemli bir rol oynayan Çukurova Kalkınma Ajansı, bu dönüşüm sürecini de yerel paydaşların da desteği ve katılımı ile başarılı bir şekilde geçirecek kapasiteye sahiptir.

Ajans, yeni dönemde bir yandan iş yapma kültürü açısından kendini yenileyerek kurumsal kapasitesini artıracak, diğer yandan TR62 Bölgesinde oluşan kapasiteyi etkin bir işbirliği ve koordinasyon ile daha doğru alanlara yönlendirecektir. Ayrıca, sonuç odaklı programların hedeflenen sonuç ve çıktılara ulaşabilmesi için gerekli önlemleri alacak, yerel kalkınma fırsatlarını da en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle Çukurova Bölgesinin sürdürülebilir kalkınmasına artan bir ivmeyle katkı sağlayacaktır.

7. EKLER

Ek-1a: 2018 Yılı Performans Tablosu (Çıktı Göstergeleri)

SOP/Yerel Kalkınma Fırsatları	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
REKABET SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Sektörel Strateji ve Eylem Planları	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve Eylem Planı Tanıtım Toplantısı(Seminer/Panel/Konferans)	Adet	1	Katılım Listesi
REKABET SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Yenilikçilik Konusunda İşbirliği ve Koordinasyon Çalışmaları kapsamında bölgesel düzeyde düzenlenen toplantılar	Adet	10	Katılım Listeleri, Toplantı Tutanakları
REKABET SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında Düzenlenen İşbirliği ve Koordinasyon toplantıları	Adet	3	Toplantı Tutanakları
REKABET SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal ve Uluslararası Kurumlarla Yatırım, Tanıtım ve Yenilikçilik Konularında Katılım Sağlanan İşbirliği Toplantısı/Seminer/Konferans	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Kapasite Geliştirme	Akıllı İhtisaslaşma Konusunda İşletme Düzeyinde Danışmanlık ve Mentörlük Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Kapasite Geliştirme	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışmasına Katılım Sağlayan Firmalar	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi kapsamında potansiyel yatırım alanlarına yönelik ön fizibilite, fizibilite ve araştırma çalışmaları	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlar	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında stantlı katılım sağlanan sektörel fuarlara iştirak eden firmalar	Adet	60	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma ve Ağ Oluşturma kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, ticari işbirliği programı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Ajans Destekleri	Çıkan Mali Destek Programı Teklif Çağrısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan Gündümlü Projeler	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

REKABET SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan Fizibilite Desteği Projesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan Faiz Desteği/Faizsiz Kredi Desteği Programı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Uygulamaya Geçen IPA Projeleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Uygulanan CMDP Projeleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
REKABET SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	Adet	2	Toplantı Tutanakları
REKABET SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	Adet	2	Rapor
SOSYAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Mahalle Bazlı Anket Çalışması	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu, Anket Formu
SOSYAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Mahalle Bazlı Sosyal Analiz Çalışması	Adet	1	Rapor
SOSYAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Güney Adana Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Strateji ve Eylem Planı
SOSYAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Mersin Akdeniz İlçesi Sosyal Dönüşüm Programı Eylem Planı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Eylem Planı
SOSYAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Sosyal Problemlerin Çözümüne İlişkin Araştırma ve Analiz Çalışmaları	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Mevsimlik Tarım İşçileri Eylem Planı kapsamında katkı sağlanan uygulama projeleri	Adet	3	Katılım Listeleri, Toplantı ve Saha Çalışması Tutanakları
SOSYAL SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Sosyal İnovasyon Atölyeleri ile Sosyal Sorunlara Farkındalık Yaratma Çalışmaları kapsamında düzenlenen çalıştay/toplantı ve etkinlikler	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
SOSYAL SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Göç ve Sosyal Uyum Konusunda İpekyolu, DOĞAKA ve KARACADAĞ Kalkınma Ajansları ile ortak çalıştay/toplantı ve faaliyetler	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
SOSYAL SOP	İş Birliği ve Koordinasyon	Türkiye’de Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikalarının Uygulanmasına Destek Projesi (SIDEM) kapsamında gerçekleştirilen toplantı/etkinlikler	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu, Toplantı Tutanakları
SOSYAL SOP	Ajans Destekleri	Çıkkılan Mali Destek Programı Teklif Çağrısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan GÜDÜMLÜ Projeler	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan Fizibilite Desteği Projesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan CMDP Projeleri	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

SOSYAL SOP	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Uygulanan GÜDÜMLÜ SODES Projeleri	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
SOSYAL SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	Adet	2	Toplantı Tutanakları
SOSYAL SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	Adet	2	Rapor
TURİZM SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Bölgesel Turizm Stratejisi Çalışması	Adet	1	Strateji Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Turizmde Hedef Pazar Araştırması	Adet	1	Araştırma Raporu, Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Turizm Destinasyon Yönetimi Çalışması	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarları	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında standlı katılım sağlanan turizm fuarlarına iştirak eden firma/sektör temsilcisi	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Uluslararasılaşma Faaliyetleri kapsamında düzenlenen B2B, heyet ve çalışma ziyareti, sektörel işbirliği toplantısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım Faaliyetleri kapsamında düzenlenen organizasyonlar	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Ajans Destekleri	Çıkılan Mali Destek Programı Çağrısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan Fizibilite Desteği Projesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Ajans Destekleri	Uygulanan Faiz Desteği/Faizsiz Kredi Desteği Programı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	Diğer Proje, Faaliyet ve Destekler	Uygulanan CMDP Projeleri	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	Adet	2	Toplantı Tutanakları
TURİZM SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	Adet	2	Rapor
KURUMSAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Kurumsal Stratejik Plan	Adet	1	Stratejik Plan Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	İnsan Kaynakları Stratejisi	Adet	1	Strateji Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	Araştırma, Analiz, Programlama	Kurumsal İletişim Stratejisi	Adet	1	Strateji Dokümanı, Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	İşbirliği ve Koordinasyon	Kalkınma Ajansları Konferansı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

KURUMSAL SOP	İşbirliği ve Koordinasyon	Ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelik / geliştirilen işbirliği	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	Kapasite Geliştirme	Personel başına alınan eğitim miktarı	Adam/Gün	10	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	Diğer Faaliyetler	MDP İzleme Değerlendirme Çalışmaları kapsamındaki etki analizi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantılar	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Raporlar	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

Ek-1b: 2018 Yılı Performans Tablosu (Sonuç Göstergeleri)

SOP/Yerel Kalkınma Fırsatları	Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
REKABET SOP	2	Hedef Ülkelere İhracat Miktarındaki Artış Oranı	%	20	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
REKABET SOP	2	Hedef Ülkelere İlk Kez İhracat Yapan Firmalar	Adet	10	Oda ve İhracatçı Birlikleri Kayıtları
REKABET SOP	1	Hedef Sektörlerde Ar-Ge Merkezi Olan İşletmeler	Adet	10	Oda Kayıtları
REKABET SOP	1	Hedef Sektörlerde Ürün İnovasyonuna Yönelik Proje Sunan ve Uygulayan İşletmeler	Adet	5	Mali Destek Programları Değerlendirme Raporu
REKABET SOP	1	Hedef Sektörlerde Kümelenme Girişimi/Küme Sayısı	Adet	2	Oda Kayıtları
REKABET SOP	1	Hedef Sektörlerde Desteklenen Ur-Ge Projesi Sayısı	Adet	5	Oda Kayıtları
SOSYAL SOP	1	Gelire dayalı göreceli yoksulluk oranı	%	10	TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
SOSYAL SOP	2	Okullaşma oranındaki artış	%	20	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
SOSYAL SOP	2,3	Okula devamsızlık sayılarındaki azalma oranı	%	20	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
SOSYAL SOP	2,3	Sınav başarı istatistiklerinde iyileşme	Sıralama	İllerde İlk 20	İl Millî Eğitim Md. Verileri
SOSYAL SOP	2,3	Ortalama eğitim süresinde yükselme	yıl	0,5	TÜİK ve İl Millî Eğitim Md. Verileri
SOSYAL SOP	2	Anne yaşının 15'den küçük olduğu doğumların tüm doğumlar içindeki oranındaki azalma	%	30	TÜİK ve İl Sağlık Md. Verileri
SOSYAL SOP	2,3	Hizmete erişimde vatandaş memnuniyet oranındaki artış	%	40	Dönem Başı ve Sonu Anket Sonuçları
TURİZM SOP	1,2,3	Hedef ülkeden gelen turist geceleme sayısındaki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri

TURİZM SOP	1,2,3	Hedef ülkeden sağlanan turizm gelirlerindeki artış	%	20	TÜİK ve İl Kültür Turizm Md. Verileri
TURİZM SOP	2	Ajans destek programları ile kalite standardını yükselten turizm işletmesi	Adet	5	İl Kültür Turizm Md. Verileri, Ajans Faaliyet Raporu
TURİZM SOP	1	Yeni oluşturulan turizm rotası/destinasyonu	Adet	3	İl Kültür Turizm Md. Verileri
TURİZM SOP	3	Tanıtım sitesi/portalları erişim/kullanımındaki artış oranı	%	50	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	2,3	Çalışan memnuniyetindeki artış	%	30	Çalışan Memnuniyet Anketi
KURUMSAL SOP	2,3	Dış paydaş memnuniyetindeki artış	%	30	Dış Paydaş Memnuniyet Anketi
KURUMSAL SOP	3	Sosyal medya hesapları takip sayısındaki artış	%	40	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	2	Kurumsal kalite standardı belgesinin alınması	E/H	-	Ajans Faaliyet Raporu
KURUMSAL SOP	1	Kurumsal strateji belgesinin güncellenmesi	E/H	-	Ajans Faaliyet Raporu